

Det nationale reformprogram

Danmark
2013

Indhold

1. Indledning	3
2. Den økonomiske ramme.....	5
3. De landespecifikke anbefalinger.....	11
3.1 Finanspolitisk konsolidering frem mod 2013 og styrket udgiftsstyring	12
3.2 Øge langsigtet udbud af arbejdskraft	15
3.3 Uddannelse.....	19
3.4 Fjerne hindringer for konkurrencen	23
3.5 Realkredit- og ejendomsskattesystemet	25
4. De nationale mål i Europa 2020-strategien	29
4.1 Det nationale mål for beskæftigelse	30
4.2 Det nationale mål for forskning og udvikling.....	33
4.3 Det nationale mål for klima og energi.....	35
4.4 Det nationale mål for uddannelse.....	38
4.5 Det nationale mål for social inklusion	41
5. Danske indmeldinger under konkurrenceevnepagten.....	45
6. Institutionelle spørgsmål og interessentinddragelse	51

1. Indledning

Danmark har siden 2008 været ramt af den internationale økonomiske krise. Der er gjort meget for at holde hånden under økonomien, men dansk økonomi står fortsat med tre centrale udfordringer; Der er behov for at styrke konkurrenceevnen og produktivitetsvæksten. Der er behov for at øge uddannelsesniveaut og den samlede arbejdsindsats. Og der er behov for en fortsat modernisering af den offentlige sektor.

Regeringen har en ambitiøs reform- og moderniseringsdagsorden. I det seneste år er der gennemført en række reformer, der sigter mod at håndtere disse udfordringer – og som samtidig sikrer balance mellem offentlige indtægter og udgifter.

I forbindelse med det europæiske semester fremsender medlemslandene deres årlige nationale stabilitets- eller konvergensprogrammer med landenes planer for finanspolitikken og de årlige nationale reformprogrammer med landenes planer for strukturreformer.

Danmarks nationale reformprogram redegør for de tiltag, som Danmark har taget og vil tage for at efterleve de landespecifikke anbefalinger som opfølgning på det nationale reformprogram og konvergensprogrammet for 2012. Programmet beskriver også den danske udmøntning af EU's vækststrategi (Europa 2020) og konkurrenceevnepagten. I reformprogrammet præsenteres desuden den overordnede ramme for dansk økonomi, som er baseret på konvergensprogrammet for 2013.

Strukturen i det nationale reformprogram er bygget op som følger:

- Kapitel 2 omhandler den overordnede økonomiske ramme for dansk økonomi, herunder den samfundsøkonomiske udvikling og finanspolitikken.
- Kapitel 3 fokuserer på de tiltag, som Danmark har taget og vil tage for at efterleve EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2012.
- Kapitel 4 beskriver de tiltag, som Danmark har taget og vil tage for at bidrage til opfyldelsen af Europa 2020-strategiens fem overordnede mål.
- Kapitel 5 indeholder Danmarks indmeldinger under konkurrenceevnepagten.
- Kapitel 6 beskriver inddragelsen af relevante ministerier og interesseorganisationer.

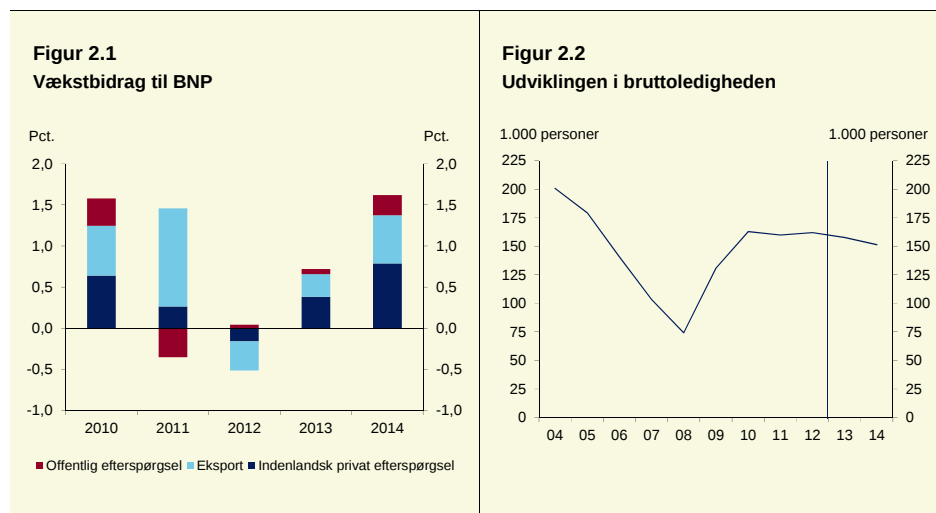
2. Den økonomiske ramme

Genopretningen af dansk økonomi efter tilbageslaget i 2008 har vist sig at være træg. Regeringen har taget en række initiativer for at øge efterspørgslen og holde hånden under beskæftigelsen på kort sigt. Disse initiativer er gennemført samtidig med, at finanspolitikken er tilrettelagt med henblik på at konsolidere den offentlige økonomi og sikre sunde offentlige finanser.

Dansk økonomi forventes fremadrettet at komme ind i en periode med vækst og øget beskæftigelse, hvor der vil ske en gradvis, men forholdsvis langsom, normalisering af konjunkturerne. BNP ventes i 2013 at vokse med 0,7 pct. Væksten igennem året vil være højere, men faldet i BNP i slutningen af 2012 trækker årsvækstraten i BNP ned. I 2014 ventes væksten i BNP at blive 1,6 pct.

Dansk økonomi er i høj grad påvirket af udviklingen i udlandet, og tilbagegang eller meget svag vækst hos mange vigtige samhandelspartnere i de seneste år har bidraget til en svag udvikling i aktiviteten herhjemme. Eksporten ventes først fra 2014 at kunne blive en væsentlig drivkraft for væksten i dansk økonomi, jf. figur 2.1. Forudsætningen herfor er, at der sker en vending i den økonomiske udvikling i euroområdet i løbet af 2013.

Muligheden for fornyet vækst skal også ses i lyset af et stort privat opsparingsoverskud, som især kan henføres til virksomhederne. Det giver et stort potentiale for fremgang i især investeringerne, der har ligget på et meget lavt niveau i de seneste år i forlængelse af det økonomiske tilbageslag. Virksomhederne har et betydeligt incitament til at fremrykke investeringer i kraft af de fortsat meget lave renter og investeringsvinduet. Nedsættelsen af selskabsskatten vil særligt fra 2014 medvirke til at understøtte erhvervsinvesteringerne.

Arbejdsmarkedet har generelt ligget ret stabilt de seneste år, *jf. figur 2.2*. Tilbagegang i aktiviteten i slutningen af 2012 må med en forsinket virkning ventes at føre til et mindre fald i den private beskæftigelse i første halvdel af 2013. Det ventes også at lede til en mindre stigning i bruttoledigheden gennem foråret. Det store fald i ledigheden i begyndelsen af året vurderes at knytte sig til særlige forhold, der ikke har nogen sammenhæng med beskæftigelsesmulighederne. Udviklingen i ledigheden i januar er blandt andet påvirket af dagpengereformen, som vil bidrage til at reducere den registrerede ledighed, efterhånden som virkningen slår igennem. I de følgende år forudsættes genopretningen at tage mere fart med en gennemsnitlig årlig vækst på 2 pct. frem mod 2020.

Forløbet indebærer, at den private beskæftigelse kan være omkring 150.000 personer højere i 2020, *jf. figur 2.3*. Heraf vedrører omkring 80.000 et løft i den private beskæftigelse som følge af øget efterspørgsel i takt med normalisering af konjunkturerne. Den private beskæftigelse styrkes yderligere som følge af allerede gennemførte reformer og demografi mv., mens nye og kommende reformer og virkningen af 2012-reformerne bidrager med den resterende del på omkring i alt ca. 33.000 personer frem mod 2020.

I de seneste år er de offentlige finanser planlagt med sigte på at indfri EU-henstillingens krav om, at den strukturelle saldo skal forbedres med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013, og at det faktiske underskud skal bringes under 3 pct. af BNP senest i 2013, *jf. boks 2.1*.

Boks 2.1**Mellemfristede mål i den økonomiske politik**

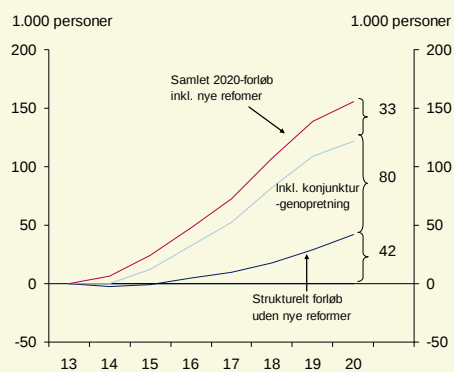
Den økonomiske politik er tilrettelagt, så den overholder de sigtepunkter og målsætninger for den offentlige økonomi, der følger af EU-henstillingen, de generelle regler i Stabilitets- og Vækstpagten og Budgetloven:

- I 2011-2013 konsolideres de offentlige finanser, så det faktiske underskud bringes under 3 pct. af BNP i 2013, og de offentlige finanser forbedres strukturelt med 1½ pct. af BNP.
- Budgetloven får virkning fra 2014 og indebærer, at det årlige strukturelle underskud ikke må overstige ½ pct. af BNP.
- Danmarks mellemfristede mål (MTO) for de offentlige finanser i relation til Stabilitets- og Vækstpagten er -0,5 pct. af BNP.
- I 2020 skal der være strukturel balance mellem de offentlige indtægter og udgifter.
- ØMU-gælden skal holde en bred sikkerhedsafstand til 60 pct.'s kravet i EU's Stabilitets- og Vækstpagt.
- Holdbarhedsindikatoren skal altid være positiv.

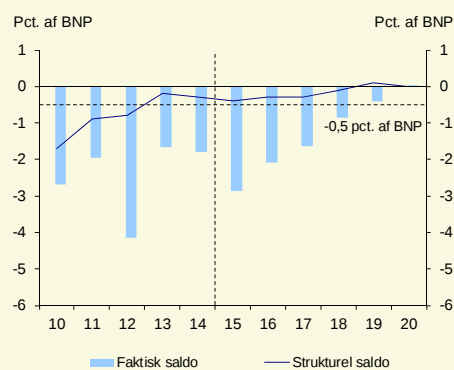
De faktiske offentlige finanser afhænger i høj grad af konjunkturudviklingen, men også engangsforhold kan have stor betydning for saldoen. Saldoen i 2010 og 2011, som holdt sig under 3 pct.-grænsen, var i begge år påvirket af ekstraordinært høje indtægter fra pensionsafkastskatten. Omvendt var underskuddet i 2012 på 4,1 pct. af BNP ekstraordinært påvirket af tilbagebetalingen af efterlønsbidrag, der isoleret set øgede underskuddet med 1¾ pct. af BNP. Underskuddet vurderes at falde til under 3 pct. i 2013. I 2013 og 2014 er den faktiske offentlige saldo påvirket af et betydeligt provenu fra omlægningen af beskatningen af eksisterende kapitalpensioner. Den faktiske saldo ventes også uden dette merprovenu fra omlægningen af kapitalpensionsbeskatningen at holde sig inden for grænsen på 3 pct. af BNP.

I takt med den forudsatte normalisering af konjunkturerne reduceres de offentlige underskud yderligere frem mod 2020. I 2020 vil der i overensstemmelse med målsætningen i 2020-planen være mindst strukturel balance mellem de offentlige indtægter og udgifter. I hele perioden frem mod 2020 er det faktiske underskud mindre end grænsen på 3 pct. af BNP ifølge EU's Stabilitets- og Vækstpagt. Samtidig skønnes der at være omtrent balance på den strukturelle saldo. Den forudsatte finanspolitik frem til 2020 er dermed inden for rammerne af budgetloven, der indebærer, at det årlige strukturelle underskud ikke må overstige ½ pct. af BNP, *jf. figur 2.4.*

Figur 2.3
Udvikling i den private beskæftigelse 2013-20, bidrag fra reformer og konjunkturer mv.

Figur 2.4
Udvikling i den faktiske og den strukturelle saldo, 2010-20

Anm.: *Strukturelt forløb uden nye reformer* angiver effekten på den private beskæftigelse af allerede vedtagne reformer samt af den demografiske udvikling mv. i perioden fra 2013-2020. *Konjunkturgenopretning* angiver effekten på den private beskæftigelse af en forudsat normalisering af konjunkturerne frem mod 2019. *Samlet 2020-forløb inkl. nye reformer* angiver effekten på den private beskæftigelse af nye reformer inkl. endnu ikke konkretiserede reformambition, der skal øge den private beskæftigelse med yderligere 6.000 personer.

Kilde: Finansministeriet.

3. De landespecifikke anbefalinger

Danmark modtog i juli 2012, som led i det europæiske semester, Rådets udtalelse om Danmarks økonomiske politik på baggrund af konvergensprogrammet og det nationale reformprogram 2012. Danmark modtog i alt fem anbefalinger, *jf. boks 3.1*.

Boks 3.1

De landespecifikke henstillinger for Danmark

Rådet henstiller, at Danmark i perioden 2012-13 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. Gennemføre budgetstrategien som planlagt for at sikre korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013 og nå den gennemsnitlige årlige strukturelle tilpasningsindsats, der er angivet i Rådets henstilling under proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Derefter sikre en passende strukturel tilpasningsindsats med henblik på at gøre tilstrækkeligt fremskridt i retning af det mellemfristede budgetmål, herunder nå benchmarket for udgifter.
2. Tage yderligere skridt til at øge det langsigtede udbud af arbejdskraft ved at gennemføre en reform af førtidspensionsordningen og ved i højere grad at målrette ordninger for beskæftigelse med offentligt tilskud (fleksjobordningen) mod personer med nedsat arbejdsevne og forbedre beskæftigelsesegnheden for personer med indvandrerbaggrund.
3. Uden forsinkelser at gennemføre de bebudede foranstaltninger for at forbedre omkostningseffektiviteten i uddannelsessystemet, nedbringe frafaldsprocenterne, navnlig i den erhvervsfaglige uddannelsessektor, og forøge antallet af praktikpladser.
4. Fortsætte indsatsen for at fjerne hindringer for konkurrence inden for især lokale tjenesteydelser, detailsektoren og byggesektoren, herunder ved yderligere at åbne kommunernes og regionernes indkøb af tjenesteydelser op for konkurrence og sikre, at sanktioner for overtrædelse af konkurrencelovgivningen i tilstrækkelig grad har afskrækkende virkning.
5. Overveje yderligere forebyggende foranstaltninger med henblik på at styrke stabiliteten på boligmarkedet og i det finansielle system på mellemlang sigt, herunder ved at tage hensyn til resultaterne af Erhvervs- og Vækstministeriets igangværende undersøgelse af fordelingen af formue og gæld på tværs af husholdningerne og ved at tage ejendomsværdibeskatningssystemet og det kommunale ejendomsskattesystem op til revision.

Anbefalingerne er i stort omfang i overensstemmelse med målene for regeringens politik. Fra dansk side er der allerede igangsat en del tiltag, og flere vil blive taget på de områder, anbefalingerne berører. Der er blandt andet gennemført og planlagt reformer med henblik på at sikre holdbare offentlige finanser, øge arbejdsudbuddet, forbedre uddannelsessystemet, øge konkurrencen samt styrke stabiliteten på boligmarkedet og i det finansielle system.

3.1 Finanspolitisk konsolidering frem mod 2013 og styrket udgiftsstyring

Den økonomiske politik er planlagt, så den overholder de sigt punkter og mål for den offentlige økonomi, der følger af EU-henstillingen fra juni 2010, og Budgetloven, der blev vedtaget i foråret 2012. Det vil medvirke til at fastholde den tillid, der aktuelt er til dansk finanspolitik og dansk økonomi, og dermed også understøtte et fortsat lavt renteniveau.

I Rådets udtalelse på baggrund af Danmarks nationale reformprogram for 2012 og Danmarks Konvergensprogram for 2012 anbefales det, at Danmark *"gennemføre[r] budgetstrategien som planlagt for at sikre korrektion af det uforholdsmæssige store underskud senest i 2013 og nå den gennemsnitlige årlige strukturelle tilpasningsindsats, der er angivet i Rådets henstilling under proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Derefter sikre en passende strukturel tilpasningsindsats med henblik på at gøre tilstrækkeligt fremskridt i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, herunder at nå benchmarket for udgifter."*

Baseret på de seneste skøn for de offentlige finanser i konvergensprogrammet for 2013 (KP2013) skønnes finanspolitikken at opfylde henstillingen.

Den strukturelle saldo skønnes at blive forbedret fra et underskud på 1,7 pct. af BNP i 2010 til et underskud på 0,2 pct. af BNP i 2013, *jf. tabel 3.1*. Dermed forbedres den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013 på linje med EU-henstillingen. Det faktiske underskud skønnes at blive nedbragt til 1,7 pct. af BNP i 2013 og 1,8 pct. af BNP i 2014.

Tabel 3.1
Faktisk og strukturel offentlig saldo, 2011-14

Pct. af BNP	2010	2011	2012	2013	2014
Faktisk offentlig saldo	-2,7	-2,0	-4,1	-1,7	-1,8
d.o. ekskl. omlægning af kapitalpensionsbeskatning	-2,7	-2,0	-4,1	-2,8	-2,8
Strukturel offentlig saldo	-1,7	-0,9	-0,8	-0,2	-0,3

Kilde: Danmarks konvergensprogram 2013.

Når der ses bort fra de forudsatte engangsindtægter på 20 mia. kr. fra omlægningen af kapitalpensionsbeskatningen, skønnes det offentlige underskud at udgøre ca. 2,8 pct. af BNP i både 2013 og 2014.¹ Når den offentlige saldo i 2013 og 2014 opgøres eksklusive indtægter-

¹ Sideløbende med *Vækstplan DK* foreslås en udvidelse af rabatordningen knyttet til omlægningen af kapitalpensionsordninger. Ordningen forudsættes at styrke de offentlige finanser med 20 mia. kr. i både 2013 og 2014 (ca. 1 pct. af BNP i hvert år).

ne fra kapitalpensionsomlægningen, er underskuddet dermed fortsat lavere end grænsen i EU's Stabilitets- og Vækstpagt på 3 pct. af BNP.

3.1.1 Gennemførte tiltag

Konsolideringen af de offentlige finanser fra 2010 til 2013 sker navnlig som følge af indfasningen af finansieringselementerne fra skattereformen i *Forårspakke 2.0* (februar 2009) samt tiltagene i *Genopretningsaftalen* (maj 2010) og *Aftaler om finansloven for 2012*, jf. tabel 3.2.

Forårspakke 2.0 bidrager til konsolideringen af de offentlige finanser via indfasningen af finansieringselementerne i skattereformen, herunder fra øgede energiafgifter, auktionering af CO₂-kvoter og udbredelse af skattegrundlaget for beskatning af selskaber.

Med *Genopretningsaftalen* blev det blandt andet besluttet at reducere væksten i det offentlige forbrug i 2011-13, at suspendere den automatiske §20-regulering af beløbsgrænserne i skattesystemet, udskyde den aftalte forhøjelse af topskattegrænsen i 2011 i tre år (til 2014) og forkorte dagpengeperioden. Med *Aftaler om finansloven for 2012* øges de offentlige skatte- og afgiftsindtægter i 2012 og 2013 varigt med i alt 5 mia. kr.

Finansloven for 2013 viderefører den ansvarlige finanspolitik. Aftalen vurderes at være neutral for de offentlige finanser i 2013. Kommunerne har endvidere ønsket at prioritere en større del af deres midler til anlægsinvesteringer mod tilsvarende lavere serviceudgifter i 2013. Det er regeringen blevet enige med kommunerne om i januar 2013 under forudsætning af, at kommunernes regnskab for service og anlæg under ét er i overensstemmelse med økonomiaftalen og dermed inden for rammerne af EU-henstillingen.

Den samlede finanspolitik bidrager til at styrke de offentlige finanser med ca. 2,2 pct. af BNP i årene 2011-13 (målt ved de direkte provenuer), jf. tabel 3.3. Konsolideringsbidraget fra de offentlige indtægter udgør godt 1¼ pct. af BNP over de tre år, mens bidraget fra de offentlige udgifter udgør knap 1,0 pct. af BNP. På udgiftssiden er det særligt den lave offentlige forbrugsvækst på realt -1½ pct. i 2011, der giver et væsentligt bidrag til konsolideringen af de offentlige finanser frem mod 2013.

Finanspolitikken i 2014 fastlægges først endeligt i forbindelse med finansloven for 2014, og vurderingen af de offentlige finanser i 2014 er derfor baseret på beregningstekniske antagelser.

Tabel 3.2
Konsolideringsbidrag, direkte provenuer mv. 2011-13

	2011	2012	2013	2011-13	2014
Pct. af BNP					
Direkte provenuer i alt	1,0	0,6	0,6	2,2	0,3
Udgifter					
- offentligt forbrug	0,7	0,1	0,1	0,9	0,1
- offentlige investeringer	-0,1	-0,1	0,2	0,0	0,0
- indkomstoverførsler	0,1	0,2	-0,1	0,1	0,2
Indtægter					
- Forårspakke 2.0	0,1	0,0	0,2	0,4	0,1
- Genopretningsaftalen	0,3	0,1	0,1	0,5	-0,1
- Finansloven for 2012		0,2	0,1	0,4	0,0
Øvrige forhold	-0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,0
Andre faktorer, der påvirker de offentlige finanser strukturelt	-0,2	-0,3	0,0	-0,5	0,1
Underliggende styrkelse af de offentlige finanser	0,8	0,3	0,6	1,7	0,4

Anm.: Det strukturelle bidrag dækker navnlig over en afdæmpet underliggende produktivitetsvækst i 2011-13 og et strukturelt fald i Nordsø-indtægterne i 2011-12. Bidraget fra produktivitetsvæksten skal ses i lyset af, at der i beregningen af de direkte provenuer af finanspolitikken indgår en forudsat produktivitetsvækst på 1¼ pct. om året i de private byerhverv i nulpunkterne for neutral finanspolitik. Lægges den skønnede strukturelle produktivitetsvækst i 2011-13 til grund for nulpunkterne, svarer den samlede finanspolitiske stramning i 2011-13 til ca. 1¼ pct. af BNP.

Kilde: Egne beregninger.

En ansvarlig økonomisk politik er afgørende for at fastholde tilliden til finanspolitikken og skabe grundlag for balance og vækst i dansk økonomi i fremtiden. Regeringen har derfor opstillet klare mellemfristede mål for finanspolitikken og indført et forsigtighedsprincip om, at nye udgifter ikke afholdes, før der er flertal for konkrete initiativer, der sikrer finansiering.

For at styrke udgiftsstyringen yderligere og for at realisere de finans- og udgiftspolitiske mål er der indgået en aftale om en budgetlov og et nyt udgiftspolitisk styringssystem, jf. boks 3.2. Det er hensigten, at udgiftslofterne, der følger af Budgetloven, og som sætter bindende rammer for udgifter i henholdsvis stat, kommuner og regioner sammen med økonomiske sanktionsmuligheder skal sikre mod overskridelse af budgetterne. Regeringen vil fremsætte lovforslag om fastsættelse af de konkrete udgiftslofter i 2013.

Budgetloven påbyder endvidere, at underskuddet på den strukturelle saldo maksimalt må udgøre ½ pct. af BNP (opgjort på baggrund af Danmarks egne skøn for den strukturelle saldo). Dertil kommer en korrektionsmekanisme, der automatisk aktiveres i tilfælde af væsentlige afvigelser på mere end ½ pct. af BNP. Dermed efterlever Danmark balancekravet som påtaget i finanspagten.

Boks 3.2**Budgetlovens rammer for de offentlige finanser i 2014**

Med Budgetloven har Folketinget vedtaget regler om et nyt udgiftsstyringssystem for den offentlige sektor. Budgetloven skal understøtte, at de offentlige udgifter udvikler sig i overensstemmelse med målene og prioriteringerne i den mellemfristede 2020-fremskrivning, og det strukturelle offentlige underskud må som udgangspunkt ikke overstige ½ pct. af BNP, hvilket flugter med kravene i EU's Finanspagt.

Reglerne i Budgetloven indebærer blandt andet, at der fastsættes bindende udgiftslofter for henholdsvis stat, regioner og kommuner. Udgiftslofterne træder i kraft i 2014 og skal fastsættes, så de hele tiden omfatter en rullende 4-årig periode. Udgiftslofterne for 2014-17 skal fastsættes i foråret 2013 med udgangspunkt i et opdateret 2020-forløb.

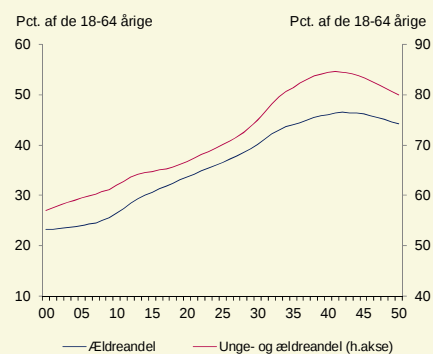
For at de automatiske stabilisatorer kan virke frit og for at reducere risikoen for, at der bliver ført konjunkturførstærkende finanspolitik, holdes de ledighedsrelaterede – og stærkt konjunkturafhængige – udgifter som arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp samt driftsudgifter i forbindelse med beskæftigelsesindsatsen uden for et bindende udgiftsloft. De offentlige investeringer er heller ikke omfattet af udgiftsloftet.

3.2 Øge langsigtet udbud af arbejdskraft

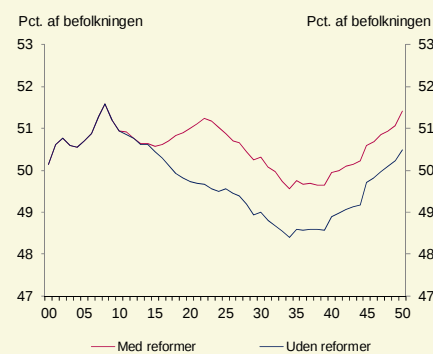
I Rådets udtalelse om Danmarks nationale reformprogram for 2012 anbefales det, at Danmark træffer foranstaltninger med henblik på at *"tage yderligere skridt til at øge det langsigtede udbud af arbejdskraft ved at gennemføre en reform af førtidspensionsordningen og ved i højere grad at målrette ordninger for beskæftigelse med offentligt tilskud (fleksjobordningen) mod personer med nedsat arbejdsevne og forbedre beskæftigelsesegnetheden for personer med indvandrerbaggrund"*.

Der er igennem de seneste år gennemført en række reformer, som øger arbejdsudbuddet frem mod 2020. Det medvirker til at fastholde beskæftigelsen på et højt niveau i de kommende år på trods af, at befolkningsudviklingen isoleret set reducerer arbejdsudbuddet. Befolkningsprognosen indebærer, at antallet af unge og ældre vil stige i forhold til antallet af personer i de mest erhvervsaktive aldre i de næste årtier, jf. figur 3.1.

Figur 3.1
Demografiske forsørgerkvoter frem mod 2050

Figur 3.2
Udviklingen i beskæftigelsen i pct. af befolkningen frem mod 2050

Anm: Forløb uden reformer er ekskl. reformer siden 2010, men inkl. tidligere reformer herunder velfærdsaftalen. Forløb med reformer er inkl. tilbagetrækningsaftale, genopretningsaftale, skatteaftale fra 2012, reform af førtidspension og fleksjob samt reformer af kontanthjælp og SU.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Der er i de senere år gennemført reformer, der mærkbart styrker arbejdsudbuddet og beskæftigelsen, *jf. figur 3.2*. Frem mod 2020 skønnes den demografiske udvikling isoleret set at reducere beskæftigelsen svarende til knap 24.000 personer inkl. bidrag fra arbejdstiden, *jf. tabel 4.2*. Med tilbagetrækningsaftalen fra 2011 fremrykkes stigningerne i pensions- og efterlønsalderen fra velfærdsaftalen, og efterlønnen forkortes fra fem til tre år. Med tilbagetrækningsreformen styrkes arbejdsudbuddet i 2020 med ca. 65.000 personer. Når der også indregnes reform af førtidspension og fleksjob, skatteaftalen fra 2012 samt reformer af kontanthjælp og SU, modgås det demografisk betingede fald i arbejdsstyrken, således at andelen af befolkningen, der er i beskæftigelse, stiger frem mod 2020.

3.2.1. Gennemførte tiltag

Regeringens økonomiske politik og beskæftigelsesindsats sigter efter dels at understøtte beskæftigelsen og begrænse ledighed og langtidsledighed, dels at sikre et højt arbejdsudbud og stærke virksomheder, som er forudsætningen for fortsat vækst og velstand på lang sigt.

Danmark har gennemført en række arbejdsmarkeds- og beskæftigelsesreformer de seneste mange år. Elementerne i den danske flexicurity-model har således løbende undergået justeringer, der har bidraget til en i international sammenhæng høj beskæftigelsesfrekvens, *jf. figur 4.1*, og lav ledighed, og som bidrager til at fremme udviklingen af kvalifikationer og skabe incitament til at arbejde. Boks 3.3 beskriver de reformer og tiltag, der er besluttet siden NRP2012, og visse større initiativer med betydelig effekt på arbejdsudbuddet.

Boks 3.3**Vedtagne og aftalte initiativer til fremme af beskæftigelse og arbejdsudbud siden NRP2012**

- **Førtidspensions- og fleksjobreform (juni 2012).** Målet med reformen er at fastholde flest muligt på arbejdsmarkedet – helst i udstøttet beskæftigelse. Reformen skal sikre, at der fremover er større fokus på den enkeltes ressourcer og på at udvikle dennes arbejdsevne. Der er derfor etableret rehabiliterings-teams i alle kommuner, hvor der udarbejdes en parallel afklaring af den enkelte borgers beskæftigelsesmæssige, sociale og sundhedsmæssige ressourcer og udfordringer med fokus på uddannelse, job og selvforsørgelse. Reformen medfører endvidere, at:
 - Fleksjobordningen målrettes og tilskuddet omlægges, så personer med en lille arbejdsevne kan komme ind i en ordning.
 - Personer med en høj indkomst ikke får det højeste tilskud.
 - Adgangen til førtidspension begrænses, således at personer under 40 år som udgangspunkt visiteres til et ressourceforløb frem for førtidspension. Forløbet tages løbende op til revision med henblik på at vurdere muligheden for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.
- **Aftale om skattereform (juni 2012).** Skattereformen fra juni 2012 sikrer, at det bedre kan betale sig at arbejde, og på lang sigt skønnes reformen at bidrage til en stigning i beskæftigelsen på ca. 16.000 personer inkl. bidrag fra højere arbejdstid. Følgende reformelementer har særlig betydning for arbejdsudbuddet:
 - Forhøjelse af beskæftigelsesfradraget.
 - Indførelse af særligt beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere.
 - Forhøjelse af topskattegrænsen.
 - Afdæmpet regulering af indkomstoverførsler i perioden 2016-23.
- **Kontanthjælpsreform (april 2013).** Regeringen er optaget af, at alle unge skal have en uddannelse, samt at ledigheden blandt unge skal reduceres. Der er indgået aftale om en kontanthjælpsreform, der har fokus på at få unge kontanthjælpsmodtagere i uddannelse eller job.
 - Unge uden en uddannelse og med forudsætningerne for at påbegynde og gennemføre en uddannelse skal have et såkaldt uddannelsespålæg (krav om at begynde på en uddannelse).
 - Unge uden uddannelse skal have tilbud, der kan opkvalificere dem til en ordinær uddannelse.
 - Unge med uddannelse skal hjælpes i job.
 - Indsatsen over for læse- og skrivesvage unge bliver intensiveret og systematiseret.
 - For voksne jobparate kontanthjælpsmodtagere øges fokus på egen aktive jobsøgning, og indsatsen for udsatte ledige intensiveres med henblik på at fremme vejen tilbage i job eller uddannelse.
- **SU-reform (april 2013).** Reformen indebærer en målretning af SU'en og har bl.a. til formål at få de unge hurtigere igennem uddannelsessystemet og derved øge arbejdsudbuddet. Aftalens hovedelementer er:
 - Studerende, der påbegynder deres videregående uddannelse mere end 2 år efter deres adgangsgivende eksamen, kan kun modtage SU svarende til den normerede studietid.
 - Studerende kan fremover kun være 6 måneder forsinket, før SU-udbetalingen stoppes mod 12 måneder i dag.
 - Universiteterne forpligtes til at reducere studietiden med 4,3 måneder frem mod 2020. Hvis universiteterne ikke når målet, vil det udløse mindre bevillinger.
 - Kun SU til gymnasiale suppleringskurser på såkaldte turbokurser, så de unge kommer hurtigere i gang med deres uddannelser.
 - Indførelse af loft, så unge højst kan få SU til 5 ungdomsuddannelser.
 - Grænsen for, hvor meget man må tjene ved siden af SU'en hæves med 1.500 kr. om måneden i 2014 og 2.500 kr. fra 2015 og frem.

Skattereformen fra juni 2012 sikrer, at det bedre kan betale sig at arbejde, og på lang sigt skønnes reformen at bidrage til en stigning i beskæftigelsen på ca. 16.000 personer inkl. bidrag fra højere arbejdstid.

Reform af førtidspension og fleksjobordningen bidrager til at øge arbejdsudbuddet med ca. 12.000 fuldtidspersoner omkring 2030, hvor reformen er fuldt indfasat. Målet med reformen er at fastholde flest muligt på arbejdsmarkedet – helst i understøttet beskæftigelse.

Desuden er der i april 2013 indgået aftaler om reform af kontanthjælp- og SU-systemet, som tilsammen øger beskæftigelsen med ca. 10.000 personer frem mod 2020. Dertil kommer et løft på ca. 1.000 personer, som er afledt af den produktivitetsforøgelse via større kapitalapparat, som følger af initiativer i *Vækstplan DK*, som forbedrer virksomhedernes rammevilkår.

Derudover bidrager allerede gennemførte reformer, herunder især tilbagetrækningsaftalen og dagpengereformen i genopretningsaftalen til et væsentligt løft af arbejdsudbuddet frem mod 2020.

Etniske minoriteter udgør en stor del af målgruppen for både de vedtagne og fremlagte reformer. Særligt reformen om fleksjob og førtidspension samt reformen om kontanthjælp skal styrke indsatsen for at få etniske minoriteter med begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet i job. Etniske minoriteter udgør omkring 1/5 af personer i fleksjob og på førtidspension samt 1/3 af modtagere af kontanthjælp.

Derudover fremlagde regeringen i november 2012 sin integrationspolitik "En styrket integrationspolitik". Heraf fremgår det, at opgaven med at få flere indvandrere i beskæftigelse først og fremmest skal løses som en integreret del af kommunens ordinære indsats på området. På nogle områder er der dog brug for en ekstra målrettet indsats, og på disse områder skal målet opnås ved hjælp af reformer på tværs af ressortområder.

Regeringen har endvidere i 2012 igangsat en ekstraordinær indsats for langtidsledige, der er i risiko for at opbruge dagpengeretten. Aftalerne indebærer, at der opslås 12.500 akutjob og gennemføres en målrettet beskæftigelsesindsats for de langtidsledige (akutpakken). I forbindelse med Finanslov 2013 er der desuden indgået aftale om en særlig ungeindsats, som skal sikre, at flere unge får en uddannelse og kommer i arbejde.

3.2.2. Planlagte tiltag

Regeringen har med *Vækstplan DK* fremlagt en fornyet plan, som bygger videre på den ambitiøse reformdagsorden fra *Danmark i Arbejde*. Der sigtes efter en gennemsnitlig økonomisk vækst på 2 pct. årligt frem mod 2020, og at der gennem reformer skabes 150.000 nye job i den private sektor i takt med, at konjunkturerne bliver forbedret.

Regeringens ambition er et dynamisk arbejdsmarked, hvor ledige job besættes hurtigt, og de ledige hurtigt får et nyt job. Regeringen lægger vægt på, at virksomhederne kan få den kvalificerede arbejdskraft, de har brug for, og at de ledige har de rigtige kvalifikationer.

Regeringen har aftalt og fremsat forslag til en række reformer for at nå målet om et øget arbejdsudbud i 2020. Reformerne forventes både at styrke tilskyndelsen til at arbejde og at styrke arbejdsmarkedstilknytningen for bl.a. unge, seniorer, etniske minoriteter og personer med nedsat arbejdsevne, *jf. afsnit 4.1*. Fremlagte initiativer til fremme af beskæftigelse og arbejdsudbud fremgår af boks 3.4.

Med *Vækstplan DK* er det målet at øge væksten (og dermed løfte BNP-niveauet) med 40 mia. kr., og heraf 20 mia. kr. gennem højere arbejdsudbud. Reform af førtidspension og fleksjob samt skatteaftalen fra 2012 skønnes at sikre halvdelen af dette reformbidrag.

Af *Vækstplan DK* fremgår endvidere, at der sigtes efter at fremlægge yderligere reformer, som kan øge arbejdsudbuddet med ca. 6.000 personer frem mod 2020 og dermed bidrage til at indfri ambitionen om at øge væksten (målt ved BNP) med 20 mia. kr. som følge af højere arbejdsudbud.

Boks 3.4

Fremlagte initiativer til fremme af beskæftigelse og arbejdsudbud

- **Sygedagpengereform.** Regeringen vil afskaffe varighedsbegrænsningen på sygedagpenge, så ingen sygemeldte risikerer at stå helt uden forsørgelse. Samtidigt skal sygemeldte have et hurtigere og bedre forløb end i dag. Forslaget indebærer:
 - At alle sygemeldte fremover skal have revurderet deres sag efter seks måneder. Hvis den sygemeldte ikke opfylder betingelserne for at få forlænget sygedagpengeretten, overgår den sygemeldte til et ressourceforløb.
 - Indsatsen i ressourceforløbet bliver tilrettelagt individuelt og indeholder en helhedsorienteret indsats med beskæftigelsesrettede, uddannelsesrettede, sociale og sundhedsmæssige tilbud til at få afklaret sygdomsforløbet og, hvis muligt, få den sygemeldte tilbage i arbejde.
 - Under hele forløbet modtager man som sygemeldt en ydelse, der svarer til kontanthjælpen. Ydelsen er ikke afhængig af formue eller ægtefællens indkomst.
 - En ny særlig forlængelsesregel for alvorligt syge borgere med livstruende sygdomme, hvor de bliver sikret sygedagpenge under hele sygdomsforløbet.
 - Sygemeldte, der opfylder betingelserne for at få forlænget sygedagpenge efter de nuværende syv forlængelsesregler vil fortsat modtage sygedagpenge med uændret sats.
- **Ny beskæftigelsespolitik.** Regeringen har som mål at samle et bredt flertal af Folketingets partier og arbejdsmarkedets parter for at gennemføre en grundlæggende reform af beskæftigelsespolitikken. Regeringen har derfor igangsat en udredning af hele indsatsen for ledige. Udredningen skal give svar på tre spørgsmål:
 - Hvordan sikres en bedre beskæftigelsesindsats, der hurtigst muligt får ledige i varig beskæftigelse?
 - Hvordan sikres en mere meningsfuld beskæftigelsesindsats, der tager udgangspunkt i den enkelte lediges behov – uden at svække princippet om, at ledige skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet?
 - Hvordan kan samarbejdet mellem virksomheder og jobcentre styrkes, herunder hvordan sikres et optimalt jobmatch, fx så virksomhederne får den mest kvalificerede arbejdskraft, og ledige kommer i varig beskæftigelse?

3.3 Uddannelse

Regeringen har fokus på at sikre en højere kvalitet og effektivitet i uddannelsessystemet. Derfor har regeringen lanceret et ambitiøst udspil til en reform af folkeskolen, og der er igangsat initiativer, som skal skabe større kvalitet i erhvervsuddannelserne og løse praktikpladsudfordringen. Samtidig har regeringen fokus på, at flere skal gennemføre en uddannelse, og at de unge skal hurtigere i gang med deres uddannelser og gennemføre dem hurtigere.

I Rådets udtalelse om Danmarks nationale reformprogram for 2012 og konvergensprogram for 2012 anbefales det, at Danmark træffer foranstaltninger med henblik på *"uden forsinkelse at gennemføre de bebudede foranstaltninger for at forbedre omkostningseffektiviteten i uddannelsessystemet, nedbringe frafaldsprocenterne, navnlig i den erhvervsfaglige uddannelsessektor, og forøge antallet af praktikpladser"*.

3.3.1 Gennemførte tiltag

Reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse

Der er i april 2013 indgået aftale om en reform, der målretter SU'en og bringer de unge hurtigere og bedre gennem uddannelsessystemet. Reformen styrker de offentlige finanser med 2,2 milliarder kroner i 2020 til anvendelse på initiativer, der skal få gang i væksten og jobskabelsen, jf. boks 3.5.

Boks 3.5

Initiativer i reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse

- SU i op til 12 måneder ud over normeret tid til studerende, der starter deres videregående uddannelse inden for to år efter adgangsgivende eksamen
- Øgede krav i SU systemet til de studerende om fremdrift på videregående uddannelser
- Måltætning af SU til gymnasiale suppleringskurser (GSK)
- Højst fem ungdomsuddannelser med SU
- Ændret SU til hjemmeboende
- Afdæmpet regulering af SU i perioden 2014 til 2021
- Forhøjelse af satsen for fribehold for SU-modtagere
- Udbetaling af bonus til studerende, der bliver færdige på under normeret studietid
- Øget støtte til befordringsgodtgørelse
- Opfølgning på EU-domstolens dom i sag C-46/12, L.N.
- Nye rammer på de videregående uddannelser, der støtter en aktiv studie gennemførelse, herunder obligatorisk tilmelding til fag og prøver og afskaffelse af muligheden for at melde eksamener fra, bedre rammer for merit, øget brug af vinterstart, bedre overgange mellem bachelor og kandidatuddannelser, krav til universiteter om at nedbringe den gennemsnitlige studietid samt mulighed for indførelse af studiestartsprøve.

Erhvervsuddannelsesudvalg

Regeringen nedsatte i efteråret 2012 et erhvervsuddannelsesudvalg med repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter (DA, LO, KL og Danske Regioner), Finansministeriet og Ministeriet for Børn og Undervisning (formand). Udvalget skal komme med anbefalinger til en langsigtet og holdbar løsning på praktikpladsudfordringen, øget kvalitet i erhvervsuddannelserne samt en styrkelse af tilbuddene til ufaglærte voksne i voksen- og efteruddannelsessystemet, så voksne ufaglærte med erfaring på arbejdsmarkedet sikres den hurtigste vej til en faglært uddannelse og samtidig ikke optager praktikpladser i EUD-systemet fra de unge.

Første del af udvalgets arbejde om praktik- og uddannelsesgaranti blev afsluttet i oktober 2012 som indspil til forhandlingerne om finansloven for 2013, og anbefalingerne indgår i den politiske aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti fra november 2012.

Anden del af udvalgets arbejde forløber fra december 2012 til maj 2013. I denne del skal udvalget komme med anbefalinger til regeringen om, hvordan erhvervsuddannelserne og i særlig grad praktikpladserne i højere grad kan målrettes de unge, samtidig med at der sikres bedre tilbud til voksne og øget kvalitet i erhvervsuddannelserne, herunder adgangskrav, uddannelsernes struktur samt bedre muligheder for, at eleverne opnår højere faglige niveauer, kompetencer inden for innovation og iværksætteri samt studiekompetencer med henblik på eventuel videreuddannelse.

Regeringen har desuden taget en række initiativer på uddannelsesområdet i forbindelse med *Aftale om finansloven for 2013*.

Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti

Som led i *Aftalen om finansloven for 2013* indgik regeringen en aftale om bedre erhvervsuddannelse og styrket uddannelsesgaranti. Aftalen skal bl.a. bidrage til at reducere frafaldet i erhvervsuddannelserne og forøge antallet af elever, der kommer i virksomhedspraktik, jf. boks 3.6. Med aftalen blev der prioriteret 3,1 mia. kr. over perioden 2013-16, jf. tabel 3.3. Aftalen er første led i indsatsen for en bedre og reel uddannelsesgaranti. Næste skridt forhandles mellem aftaleparterne i 2013, når Erhvervsuddannelsesudvalget har afsluttet fase II af udvalgets arbejde.

Tabel 3.3

Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti

Mio. kr. 2013-pl.	2013	2014	2015	2016
1. En styrket uddannelsesgaranti	131,6	184,6	199,6	204,6
2. Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne	433,4	-	-	-
3. Et-årig videreførelse af Ungepakke II	210,3	-	-	-
4. Videreførelse af VEU-centrene	47,1	47,1	47,1	47,1
Reserve til øget kvalitet i erhvervsuddannelserne mv. ¹	-	534	504	498
I alt	822,4	765,7	750,7	749,7

1) Heraf er i alt 286,0 mio. kr. i 2014, 280,8 mio. kr. i 2015 og 274,8 mio. kr. i 2016 allerede udmøntet som videreførelse af midlertidige takstforhøjelser til erhvervsuddannelserne på FFL13.

Boks 3.6**Initiativer i aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti**

- **En styrket uddannelsesgaranti i erhvervsuddannelserne** omfatter 12 konkrete initiativer, der tilsammen skal styrke uddannelsesgarantien for eleverne og optimere udnyttelse af praktikpladskapaciteten i virksomhederne, så flere gennemfører erhvervsuddannelserne, frafaldet reduceres, og flest muligt kommer i virksomhedspraktik, bl.a. via etablering af praktikcentre. Initiativerne svarer til anbefalingerne fra det af regeringen nedsatte erhvervsuddannelsesudvalg med deltagelse af arbejdsmarkedets parter.
- **Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne** med fokus på at sikre et kompetenceløft for lærere og ledere og en videreførelse af mentorordning, kontaktlærerordning, praksisnære grundforløb mv.
- **Et-årig videreførelse af Ungepakke II.** Ungepakke II blev aftalt i 2009 mellem den daværende VK-regering og DF, S og R som en del af globaliseringsforliget. Med aftalen fulgte iværksættelse af en række initiativer, hvis sigte har været at styrke indsatsen for, at flere unge kommer i job og uddannelse og på længere sigt at bidrage til en bedre uddannet arbejdsstyrke. Ungepakke II's initiativer sætter ind på tre områder: Grundskolen, ungdomsuddannelserne og overgangen mellem de to niveauer.
- **Videreførelse af VEU-centrene.** De 13 VEU-centre blev etableret pr. 1. januar 2010 med henblik på en mere målrettet og effektiv opfyldelse af brugernes behov på det grundlæggende erhvervsrettede og almenne voksen- og efteruddannelsesområde.

3.3.2 Planlagte tiltag

Udspil til løft af folkeskolen

Regeringen fremlagde i december 2012 udspil til en reform af folkeskolen "*Gør en god skole bedre – et fagligt løft af folkeskolen*". Regeringen ønsker, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører mindst en ungdomsuddannelse. Samtidig forlader knap hver sjette elev folkeskolen uden funktionelle læseevner eller uden basale færdigheder i matematik. På den baggrund finder regeringen det afgørende, at kvaliteten af folkeskolen løftes. Regeringen ønsker, at alle elever skal have en sammenhængende og aktiv skoledag med flere og bedre timer til undervisning og aktiviteter. Det er regeringens mål, at folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan. På samme tid skal reformen medvirke til, at betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater mindskes. Regeringen ønsker, at tilliden til og trivselen i folkeskolen skal styrkes. Det er regeringens ambition, at reformen skal have virkning fra skolestart i 2014.

Boks 3.7**Initiativer i "Gør en god skole bedre – et fagligt løft af folkeskolen"**

- En **sammenhængende skoledag** hvor de yngste elever går i skole i 30 timer om ugen, eleverne på mellemtrinnet går i skole i 35 timer ugentligt, og de ældste går i skole 37 timer om ugen.
- Mere og bedre undervisning i **dansk og matematik**
- Indførsel af **'aktivitetstimer'** med fokus på bevægelse, lektiehjælp og leg i kombination med faglighed
- Styrkelse af **engelsk, praktiske/musiske fag, natur/teknik** samt valgfag
- Øget fokus på **overgangen til ungdomsuddannelse**
- **Styrket efteruddannelse** af lærere, ledere og pædagoger samt fokus på bedre anvendelse af viden om god undervisning
- Klare **nationale mål for folkeskolens udvikling**: alle elever skal udfordres, tilliden til og trivselen i folkeskolen skal styrkes, og betydningen af social baggrund skal mindskes
- **Regelforenkling** og større frihed til skoler og kommuner

Styrkelse af erhvervsuddannelserne

Regeringen har nedsat et ministerudvalg for ungdomsuddannelser, der skal komme med sammenhængende, evidensbaserede og omkostningseffektive tiltag, der kan sikre, at flere gennemfører en relevant ungdomsuddannelse, og at der sikres bedre kvalitet.

Bl.a. på baggrund af arbejdet i ministerudvalget for ungdomsuddannelser vil regeringen komme med et udspil til en *fleksuddannelse* til unge, der ikke har forudsætninger for at gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse.

Regeringen forventer i løbet af sommeren 2013 at komme med et udspil på erhvervsuddannelsesområdet som opfølgning på afslutningen af erhvervsuddannelsesudvalgets arbejde.

Serviceeftersyn af de gymnasiale uddannelser

Regeringen gennemfører endvidere et serviceeftersyn af de gymnasiale uddannelsers indhold og rammer. En del af serviceeftersynet udmøntes som en udviklingsplan, som er et søgs- og udviklingsarbejde, hvor skolerne får mulighed for at udvikle og afprøve nye undervisnings- og arbejdsformer.

Bedre og mere voksen- og efteruddannelse

Regeringen har i udspillet Vækstplan DK afsat en pulje på 1 mia. kr. i perioden 2014-17 til et markant kompetenceløft af arbejdsstyrken, der bl.a. skal understøtte, at produktionsvirksomheder og arbejdspladser kan fastholdes i Danmark.

3.4 Fjerne hindringer for konkurrencen

Effektiv konkurrence på markederne og om de offentlige opgaver øger produktiviteten, innovationen og er til gavn for forbrugerne. Derfor er det regeringens ambition at styrke konkurrencen i hele erhvervslivet og om de offentlige opgaver.

Rådet har anbefalet, at Danmark i perioden 2012-13 træffer foranstaltninger med henblik på at *"fortsætte indsatsen for at fjerne hindringer for konkurrence inden for især lokale tjenesteydelser, detailsektoren og byggesektoren, herunder ved yderligere at åbne kommunernes og regionernes indkøb af tjenesteydelser op for konkurrence og sikre, at sanktionerne for overtrædelse af konkurrencelovgivningen i tilstrækkelig grad har afskrækkende virkning."*

3.4.1 Gennemførte tiltag

Regeringen fremlagde i oktober 2012 det konkurrencepolitiske udspil *Styrket konkurrence til gavn for Danmark*. Udspillet bestod af konkrete initiativer for at styrke konkurrencelovgivningen samt for at øge konkurrencen i både hjemmemarkedsorienterede erhverv og i de offentlige opgaver.

Konkurrenceloven og straffeloven blev ændret i december 2012, så bl.a. sanktionerne for at overtræde konkurrenceloven er skærpet. Pr. 1. marts 2013 kan karteldeltagere idømmes fængselsstraf, og bødeniveauet for personer og virksomheder er markant forhøjet. Derudover er gennemført en række mindre ændringer, som skal sikre en effektiv håndhævelse og efterlevelse af loven. Lovændringerne ventes i højere grad at afskrække virksomhederne fra at bryde konkurrenceloven.

I juni 2012 blev vedtaget en lov om fremme af konkurrencen på elmarkedet mv. Loven indfører bl.a. en engrosmodel på elmarkedet, hvor elhandelsselskaber bliver de centrale aktører i forhold til forbrugerne, og forsyningspligten omlægges, så kunderne aktivt skal tilvælge forsyningspligtproduktet.

Regeringen fremlagde i august 2012 det forbrugerpolitiske eftersyn *Trygge forbrugere, aktive valg*. Eftersynet indeholder 23 initiativer, der skal gøre det lettere og mere attraktivt at være aktiv forbruger. Flere af initiativerne er allerede gennemført og resten er igangsat. Regeringen har blandt andet indført en ordning med risikomærkning af låneprodukter og fået ændret markedsføringsloven, som styrker Forbrugerombudsmanden og gør håndhævelsen af reglerne mere effektiv og smidig. Derudover har regeringen nedsat et udvalg om børn, unge og markedsføring, der skal komme med forslag til en bedre forbrugerbeskyttelse af børn og unge. Og efter regeringens opfordring til telebranchen om et mere retvisende billede af bredbåndshastighederne, er Forbrugerombudsmanden blevet enig med Forbrugerrådet og en række erhvervsorganisationer om nye retningslinjer for markedsføring af bredbåndshastigheder.

3.4.2 Planlagte tiltag

På baggrund af det konkurrencepolitiske udspil fra oktober 2012 har regeringen nedsat en række arbejdsgrupper og udvalg, der bl.a. skal se på mulighederne for en modernisering af apotekersektoren, modernisere autorisationsordningerne for el, vvs og kloak og foretage et eftersyn af elforsyningssektoren og taxiområdet.

Derudover udarbejdes en analyse om bygge- og anlægsbranchen samt en analyse af detailhandlen. Endelig har regeringen nedsat en tværministeriel taskforce, som skal gennemgå over 100 lovregulerede erhverv med henblik på at vurdere, om der kan laves en smartere regulering.

Regeringen har bl.a. iværksat følgende for at øge konkurrencen og etablere et nemmere samarbejde om de offentlige opgaver:

- Regeringen vil nedsætte en arbejdsgruppe, der som opfølgning på EU's kommende nye udbudsdirektiv kommer med forslag til en ny dansk udbudslov, der skal sikre større klarhed og fleksibilitet for virksomheder og ordregivere, herunder i forhold til nye udbudsformer såsom funktionsudbud. Loven ventes fremsat i Folketingsåret 2014-2015.
- Regeringen har nedsat en arbejdsgruppe, der skal ændre rammerne for det nuværende klagesystem med henblik på bl.a. at mindske antallet af åbenlyst ubegrundede klager. Arbejdsgruppen afleverede i december 2012, og en ny lov ventes vedtaget i foråret 2013.

Regeringen følger årligt op på initiativerne i det konkurrencepolitiske udspil fra oktober 2012 – første gang i juni 2013.

3.5 Realkredit- og ejendomsskattesystemet

Rådet har anbefalet, at Danmark i perioden 2012-13 træffer foranstaltninger med henblik på at *"overveje yderligere forebyggende foranstaltninger med henblik på at styrke stabiliteten på boligmarkedet og i det finansielle system på mellemlang sigt, herunder ved at tage hensyn til resultaterne af Erhvervs- og Vækstministeriets igangværende undersøgelse af fordelingen af formue og gæld på tværs af husholdningerne og ved at tage ejendomsværdibeskatningssystemet og det kommunale ejendomsskattesystem op til revision"*.

Erhvervs- og Vækstministeriet har analyseret husholdningernes realkreditlåntagning og boliggyld på baggrund af faktiske mikrodatal med henblik på at vurdere, om husholdningernes låntagning udgør en risiko for den finansielle stabilitet.

Analysen viser, at knap 90 pct. af den samlede realkreditgæld i ejerboliger og fritidshuse er optaget af den halvdel af husholdningerne, der har de højeste indkomster. Sættes husholdningernes gæld i forhold til indkomsten, viser analysen, at 95 pct. af husholdningerne bruger under halvdelen af deres indkomst efter skat på at servicere deres samlede gæld, herunder realkreditgæld, bankgæld o.l. Analysen viser desuden, at husholdningerne er robuste over for rentestigninger.

Nationalbanken har med udgangspunkt i det samme datamateriale analyseret husholdningernes økonomi og konkluderer ligeledes, at langt hovedparten af husholdningerne har en robust økonomi, der kan klare rentestigninger og længere perioder med ledighed.

Resultaterne af analyserne giver altså ikke grundlag for at konkludere, at husholdningernes gæld og sammensætningen af denne udgør en trussel for den finansielle stabilitet.

3.5.1 Gennemførte tiltag

Regeringen har sat ind på en række områder, der sigter mod at øge stabiliteten på boligmarkedet. Regeringen har således gennemført en række initiativer med sigte på yderligere at styrke boligfinansieringens konjunkturmodløbende egenskaber:

Stabil boligfinansiering og god kunderådgivning

Regeringen har med god-skik bekendtgørelsen taget initiativer, der sigter mod at sikre god kunderådgivning. Pr. 1. maj 2013 indfører regeringen regler om, at penge- og realkreditinstitutter kun kan tilbyde realkreditlån med variabel rente og/eller afdragsfrihed til huskøbere, som ville kunne finansiere deres bolig med et fastforrentet lån med afdrag. Kreditvurderingen af kunden sker efter det pågældende instituts sædvanlige kreditpolitik.

Derudover indfører regeringen en trafiklysordning til risikomærkning af lån. Trafiklyset skal ses som et supplement til kreditinstitutternes almindelige rådgivning af låntagerne. Trafiklysordningen træder i kraft pr. 1. juli 2013.

Spredning af refinansieringsauktioner på rentetilpasningslån

På nuværende tidspunkt er alle institutter ophørt med at udstede rentetilpasningslån med refinansieringstidspunkt i december. Nye lån udstedes således med refinansiering spredt ud på

de øvrige kvartaler. Givet at institutterne fortsætter med at udstede rentetilpasningslån efter dette mønster, vil refinansieringsauktionerne være jævnt fordelt over året i 2017.

Initiativer fra realkreditsektoren til at sikre mere stabil boligfinansiering

Realkreditsektoren har taget en række initiativer, der trækker i retning af, at boligfinansieringen på sigt bliver mere stabil. Der er således i dele af sektoren gennemført såkaldt tolagsbelåning, hvor de yderste 20 procentpoint af realkreditbelåningen ikke kan belånes med variabelt forrentede lån med en rentetilpasningsperiode på under fem år. Samtidig kan der ikke vælges afdragsfrihed på den yderste del af realkreditlånet. Herudover har nogle institutter blandt andet indført differentierede bidragssatser afhængigt af lånetype, således at fastforrentede lån har de laveste bidragssatser, mens mere risikable lån har højere satser.

Skærpet overvågning af systemiske risici

Det Systemiske Risikoråd blev nedsat i februar 2013 og har holdt sit første møde den 8. april. Rådet har til opgave at overvåge opbygning af systemiske finansielle risici og henstille om tiltag, som kan forebygge og håndtere systemiske finansielle risici. Konkret kan Rådet komme med observationer, advarsler eller henstillinger rettet mod relevante myndigheder eller i visse tilfælde virksomheder. Modtageren af en henstilling skal give en offentlig forklaring, såfremt man vælger ikke at følge henstillingen. Rådet består af repræsentanter for de økonomiske ministerier, Finanstilsynet og Nationalbanken samt uafhængige eksperter. Nationalbanken er formand for Rådet.

Ro om boligejernes beskatning

Efter gældende lovgivning vil fradraget for store renteudgifter gradvist blive nedsat fra ca. 33,7 pct. til ca. 25,7 pct. i årene fra 2012 til 2019. Fastfrysningen af ejendomsværdiskatten fortsætter uændret. Med aftalen om skattereformen, juni 2012, er der enighed om, at ejendomsværdiskatten og skatteværdien af rentefradraget fastholdes svarende til gældende lovgivning frem til 2020. Det skaber ro om boligejernes fremtidige beskatning.

3.5.2 Planlagte tiltag

Regulering af SIFler

Udvalg om systemisk vigtige finansielle institutter (SIFler) i Danmark af rapporterede den 14. marts 2013 med anbefalinger om identifikation af, krav til og krisehåndtering af SIFler. Konkret anbefaler udvalget, at SIFler identificeres på baggrund af deres størrelse og muligheden for, at deres aktiviteter kan substitueres. Der anbefales fastsat en række skærpede krav til SIFler i form af et højere egenkapitalkrav (1-3,5 pct.), etablering af en krisehåndteringsbuffer (5 pct.), udarbejdelse af genopretnings- og krisehåndteringsplaner, likviditetskrav, krav til corporate governance og krav om styrket tilsyn. Endelig anbefales det, at der indføres alternative værktøjer til krisehåndtering af SIFler. De anbefalede værktøjer ligger i vid udstrækning op ad forslaget til EU-direktiv om genopretning og afvikling af kreditinstitutter. Der forventes indledt politiske forhandlinger i den finansielle forligskreds om sagen i maj 2013 og fremsat lovforslag i efteråret.

Danske realkreditinstitutters behov for supplerende sikkerhedsstillelse

Der er nedsat en arbejdsgruppe vedrørende danske realkreditinstitutters behov for at stille supplerende sikkerhed ved ejendomsprisfald. Arbejdsgruppen undersøger konsekvenserne

af kravene om supplerende sikkerhedsstillelse, der følger af EU's kapitalkravsdirektiv (CRD). Direktivet blev implementeret i dansk lovgivning pr. 1. juli 2007, hvor de såkaldte særligt dækkede obligationer (SDO) og særligt dækkede realkreditobligationer (SDRO) blev indført. En stor del af de obligationer, som ligger bag finansieringen af den danske boligmasse, har status af at være særligt dækkede. Arbejdsgruppen om supplerende sikkerhed afdækker de risici, der er for kreditinstitutterne og obligationsindehavere på kort og på lang sigt, samt evt. cykliske effekter, og hvordan opfyldelse af kravet om supplerende sikkerhed kan ramme låntagere med forskellige låntyper.

Introduktionen af tolags-belåning i dele af sektoren skal blandt andet ses i lyset af, at opdelingen i to lån på længere sigt vil reducere behovet for at stille supplerende sikkerhed. Det skyldes, at kun de inderste 60 pct. af lånet finansieres med SDO'er, hvorimod de yderste 20 procentpoint af realkreditlånet finansieres med traditionelle realkreditobligationer (RO'er), hvortil der ikke er knyttet krav om at stille supplerende sikkerhed ved ejendomsprisfald.

Arbejdsgruppen vedrørende supplerende sikkerhed er sammensat af repræsentanter fra relevante brancheorganisationer, Nationalbanken, Finanstilsynet samt Erhvervs- og Vækstministeriet. Arbejdsgruppen forventer at kunne afrapportere i efteråret 2013.

4. De nationale mål i Europa 2020-strategien

Regeringen har siden sin tiltræden gennemført en række reformer og initiativer på områder, der bidrager til at opfylde de overordnede mål i EU 2020-strategien. De danske mål er ambitiøse og afspejler sigtelinjerne i regeringsprogrammet "Et Danmark, der står sammen".

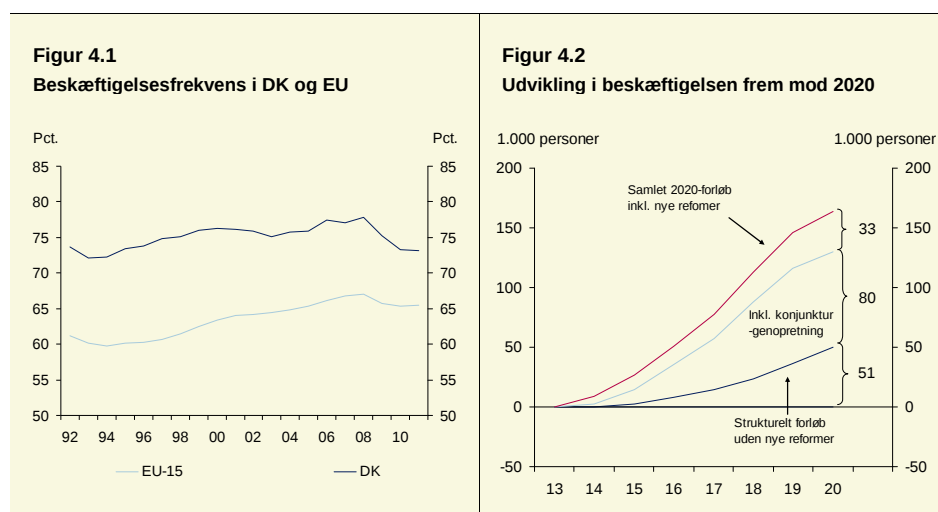
Målene i det nationale reformprogram for 2013 fremgår af tabel 4.1.

Tabel 4.1
Danske nationale mål

	Mål i 2020
Det nationale mål for beskæftigelse	Strukturel beskæftigelsesfrekvens på 80 pct.
Det nationale mål for forskning og udvikling	3 pct. af BNP
Det nationale mål for klima og energi	Vedvarende energi skal øges til mindst 30 pct. af det endelige energiforbrug. Vedvarende energi i transportsektoren skal være på 10 pct. Udledningerne i de ikke-kvoteregulerede sektorer skal gradvist reduceres op til 20 pct. frem mod 2020 i forhold til 2005.
Det nationale mål for uddannelse	Reducere skolefrafaldet til mindre end 10 pct. for de 18-24-årige og øge den andel af de 30-34-årige, der har afsluttet en videregående eller tilsvarende uddannelse til mindst 40 pct.
Det nationale mål for social inklusion	Mindske antallet af personer i husstande med lav beskæftigelse med 22.000 frem mod 2020

4.1 Det nationale mål for beskæftigelse

Danmark er som mange andre lande fortsat ramt af den internationale økonomiske krise. Væksten er lav, og beskæftigelsen er endnu ikke begyndt at stige efter det internationale tilbageslag, som fulgte efter finanskrisen. Ledigheden er steget, men et velfungerende og fleksibelt arbejdsmarked betyder, at bruttoledigheden fortsat ligger på et lavt niveau sammenlignet med tidligere tilbageslag. Beskæftigelsesfrekvensen for de 20-64-årige er ligeledes faldet siden 2008, men er fortsat væsentligt højere end gennemsnittet for EU, *jf. figur 4.1*.

Anm: Reformbidraget i figur 4.2 er inkl. ca. 1.000 personer, som er afledt af den produktivitetsforøgelse via større kapitalapparat som følge af initiativerne i *Vækstplan DK*, og inkl. virkning af højere arbejdstid. Se endvidere anmærkning til figur 2.3. Det strukturelle forløb uden nye reformer er i figur 4.2 inklusive øget offentlig beskæftigelse frem mod 2020.

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Det er regeringens ambition at fastholde en høj beskæftigelse og forbedre mulighederne for, at personer på offentlig forsørgelse kommer tilbage i beskæftigelse eller i uddannelse. I *Vækstplan DK* er det et centralt element at øge beskæftigelsen i Danmark. Det skal ske gennem øget uddannelse og gennem reformer, der øger arbejdsudbuddet. Konkret skal reformerne bidrage til at øge beskæftigelsen med 33.000 fuldtidspersoner frem mod 2020.

Aftalen om skattereform og reform af førtidspension og fleksjob skønnes at øge arbejdsudbuddet med ca. 12.000 personer (16.000 inkl. bidrag fra arbejdstid). Aftalen om reform af kontanthjælp og SU skønnes at løfte arbejdsudbuddet med omtrent 9.000 personer (10.000 personer inkl. bidrag fra arbejdstid). I *Vækstplan DK* indgår desuden en ambition om at gennemføre yderligere reformer, som kan øge beskæftigelsen med op til 6.000 personer. Endeligt bidrager tidligere reformer, herunder især tilbagetrækningsaftalen, med et væsentligt løft af beskæftigelsen frem mod 2020.

Reformerne vil dermed understøtte indfrielsen af det danske mål for beskæftigelsen, som er en strukturel beskæftigelsesfrekvens på 80 pct. blandt de 20-64-årige i 2020.

Tabel 4.2
Bidrag til ændringer i beskæftigelse 2013-20

	Virkning i 1000. pers.	Arbejdstids- virkninger	I alt
1.000 personer (inkl. bidrag fra ændret arbejdstid)			
Demografisk bidrag (alder, køn, herkomst)	-10	-11	-21
Skønnet bidrag fra tidligere reformer ¹⁾	72	0	72
Fremlagte og gennemførte reformer	21	6	27
<i>Heraf:</i>			
- Skatteaftale 2012 ²⁾	4	6	11
- Reform af førtidspension og fleksjob	8	-3	5
- Konkrete initiativer i <i>Vækstplan DK</i> ³⁾	9	2	11
Samlet ændring i strukturel beskæftigelse	83	-5	78
Konjunkturbidrag	80	0	80
Samlet ændring i faktisk beskæftigelse	163	-5	158
Yderligere i <i>Vækstplan DK</i>	-	-	6
Samlet ændring i faktisk beskæftigelse i forløb inkl. yderligere reformambition			164
Heraf privat beskæftigelse			155

Anm.: Arbejdstidsvirkninger er omregnet til personer med gennemsnitlig arbejdstid i 2013. Personer med gennemsnitlig arbejdstid omtales som fuldtidspersoner i teksten. Pga. afrunding kan summer afvige fra totalen.

- 1) Inkl. initiativer i Genopretningsaftalen, skatteaftaler 2007 og 2009, tilbagetrækningsreformen samt uddannelsesmålsætningerne.
- 2) Inkl. skønnet virkning i 2013.
- 3) Inkl. reform af SU og kontanthjælp samt lille stigning i gennemsnitlig arbejdstid som følge af højere realløn i forbindelse med lempelser af erhvervsbeskatningen.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

Frem mod 2020 ventes konjunkturerne at normaliseres, hvilket skønnes at løfte beskæftigelsen med op til 80.000 personer, *jf. figur 4.2 og tabel 4.2*. Udover konjunkturnormaliseringen bidrager en lang række reformer til at øge beskæftigelsesfrekvensen frem mod 2020, *jf. også afsnit 3.2*.

Samlet skønnes beskæftigelsen at kunne stige med omkring 160.000 personer frem mod 2020, inkl. bidrag fra arbejdstiden. Samlet ventes konjunkturnormaliseringen, den underliggende demografiske udvikling, samt tidligere, nye og foreslåede reformer at hæve beskæftigelsesfrekvensen med omkring 5 pct.-point frem mod 2020.

4.1.1 Gennemførte tiltag

Siden NRP2012 er der indgået aftale om en skattereform, en reform af førtidspension og fleksjobordningen samt reform af SU-systemet og kontanthjælp. Derudover bidrager allerede gennemførte reformer, herunder især tilbagetrækningsaftalen og dagpengereformen i genopretningsaftalen, til et væsentligt løft af arbejdsudbuddet frem mod 2020.

Skattereformen fra juni 2012 sikrer, at det bedre kan betale sig at arbejde, og på lang sigt skønnes reformen at bidrage til en stigning i beskæftigelsen på ca. 16.000 personer inkl. bidrag fra højere arbejdstid. Frem mod 2020 skønnes reformen at øge beskæftigelsen med ca. 11.000 personer, *jf. tabel 4.2*. Stigningen i arbejdsudbuddet kan især henføres til en forhøjelse af beskæftigelsesfradraget, særligt beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere, forhøjelse af indkomstgrænsen for topskat samt afdæmpet regulering af overførselsindkomster i perioden 2016-23, som bidrager til, at det bedre kan betale sig at arbejde.

Reform af førtidspension og fleksjobordningen bidrager til at øge arbejdsudbuddet med ca. 5.000 fuldtidspersoner i 2020 (og godt 12.000 fuldtidspersoner omkring 2030), *jf. tabel 4.2*. Reformen trådte i kraft 1. januar 2013. Målet med reformen er at fastholde flest muligt på arbejdsmarkedet. Adgangen til førtidspension begrænses for personer under 40 år, og disse tilbydes i stedet et nyoprettet ressourceforløb, der sætter fokus på den enkeltes ressourcer og på at udvikle arbejdsevnen med henblik på at komme tilbage til arbejdsmarkedet. Reformen medfører endvidere, at fleksjobordningen målrettes og tilskuddet omlægges, så personer med en lille arbejdsevne kan komme i fleksjob, samt at personer med en høj indkomst ikke får det højeste tilskud.

Regeringen har i april 2013 indgået aftale om reformer af kontanthjælp- og SU-systemet, som til sammen øger beskæftigelsen med ca. 10.000 personer frem mod 2020. Dertil kommer et løft på ca. 1.000 personer, som er afledt af den produktivitetsforøgelse via større kapitalapparat, som følger af initiativerne i *Vækstplan DK*, *jf. tabel 4.2* og *afsnit 3.2*.

I medfør af tilbagetrækningsaftalen fra 2011 har medlemmer af efterlønsordningen haft mulighed for at melde sig ud af ordningen og få indbetalte bidrag udbetalt skattefrit. Væsentligt flere har benyttet sig af denne mulighed end lagt til grund i forbindelse med Konvergensprogram 2012. På lang sigt ventes dermed lidt færre efterlønsmodtagere, men mod 2020 har den større udmeldelse ikke væsentlig betydning for beskæftigelsen, idet det større frafald forventes at modsvares af en højere udnyttelsesgrad blandt de tilbageværende medlemmer af efterlønsordningen.

4.1.2 Planlagte tiltag

Af *Vækstplan DK* fremgår, at der sigtes efter at fremlægge yderligere reformer, som kan øge arbejdsudbuddet med ca. 6.000 personer frem mod 2020 og dermed bidrage til at indfri ambitionen om at øge væksten (og dermed løfte BNP-niveauet) med 20 mia. kr. som følge af øget uddannelsesniveau og højere arbejdsudbud. De resterende initiativer vil regeringen komme med udspil til, når der atter er klar fremgang i beskæftigelsen, og ledigheden mindskes.

4.2 Det nationale mål for forskning og udvikling

Forskning og udvikling har høj prioritet som grundlag for udvikling af ny viden, nye produkter og nye ydelser. Investeringer i forskning på højt niveau og innovation er en afgørende forudsætning for, at Danmark kan opretholde et højt velstandsniveau. Det er investeringer, der er med til at lægge fundamentet for fremtidens arbejdspladser og velstand.

Den danske regering har fastlagt et nationalt mål for investeringer i forskning og udvikling på 3 pct. af BNP. Den offentligt finansierede forskning skal udgøre mindst 1 pct. af BNP¹. Endvidere har regeringen med innovationsstrategien "Danmark - løsningsernes land" fra december 2012 sat som mål, at Danmark skal være blandt de 5 OECD-lande, hvor erhvervslivet investerer mest i forskning og udvikling som pct. af BNP.

Med innovationsstrategien har regeringen desuden fastlagt nationale mål for henholdsvis andelen af innovative virksomheder og andelen af højtuddannede i den private sektor, som i 2020 skal være i top 5 blandt de europæiske OECD-lande.

Målsætningerne i innovationsstrategien for Danmarks placering i forhold til sammenlignelige lande er vigtige sigtelinjer for fremtidig konkurrenceevne og vækstopportuniteter.

Danmark har nået 3 pct.-målsætningen, *jf. tabel 4.3*. Den private forskning udgør 2,1 pct. af BNP i 2010, *jf. figur 4.3*. Det offentlige forskningsbudget har generelt været stigende siden 2005 og ligger på et relativt højt niveau sammenlignet med andre lande. I 2013 er der budgetteret med 1,09 pct. af BNP til offentligt finansieret forskning, *jf. figur 4.4*.

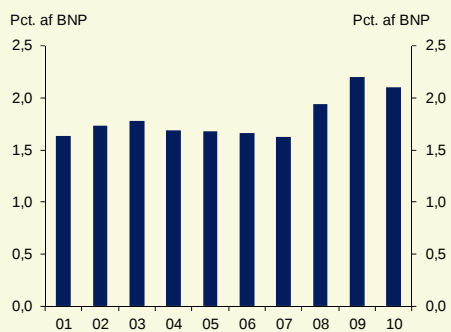
Tabel 4.3
Udvikling i offentlige og private forskningsinvesteringer i pct. af BNP, 2005-10

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Offentlig	0,78	0,82	0,75	0,84	0,95	0,98
Privat	1,68	1,66	1,63	1,94	2,20	2,10
I alt	2,46	2,48	2,38	2,78	3,15	3,08

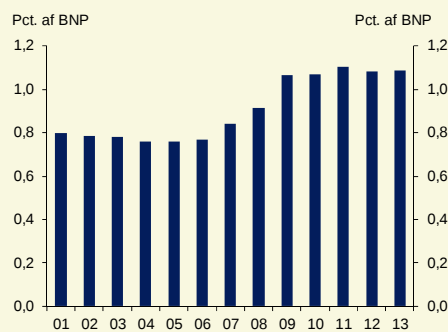
Kilde: Danmarks Statistik.

¹ EU-Kommissionen opgør landenes forskningsprocenter på grundlag af regnskabstal fra de institutioner og virksomheder, der har udført forskningen. For den private sektor svarer det til den danske opgørelse. For den offentlige sektor er den nationale opgørelse baseret på budgettal for den samlede offentlige finansiering inden for og uden for finansloven.

Figur 4.3
Private investeringer i forskning og udvikling i pct. af BNP, 2000-10

Figur 4.4
Offentlige bevillinger til forskning og udvikling i pct. af BNP, 2001-13

Anm.: Data til figur 4.4 er budgettal.

Kilde: Danmarks Statistik og Finansministeriet.

4.2.1 Gennemførte tiltag

Nye større regeringsinitiativer inden for forskning, udvikling og innovation fremgår af nedenstående boks 4.1. Det drejer sig om nye initiativer siden NRP2012 samt initiativer, der fortsat er under implementering, og som styrker forskning og udvikling.

Boks 4.1

Vedtagne og aftalte initiativer til fremme af forskning, udvikling og innovation

Offentlig forskning og videregående uddannelsesinstitutioner:

- Styrkelse af udviklings- og evidensbaseret på professionshøjskoler og erhvervsakademier samt forskning i professionsfagene på 355 mio. kr. årligt i 2013-15
- Videreførelse af styrkelse af midler til basisforskning fra 2012 og indførelse af treårig budgetsikkerhed
- Fastholdelse af optag på 2.400 ph.d.-studerende årligt
- 40 mio. kr. til forskning i nye produktionssystemer som led i *Aftale om fordeling af forskningsreserven i 2013*
- Offentliggørelse af FORSK2020-kataloget, der er viden- og beslutningsgrundlag for den politiske prioritering af midlerne til strategisk forskning

Virksomhedernes forskning, udvikling og innovation:

- Etablering af tre nye innovationscentre i Seoul, Sao Paulo og Bangalore
- Styrkelse og udvidelse af videnpilotordningen: 36 mio. kr. i 2012, 53 mio. kr. i 2013 og 45 mio. kr. i 2014

4.2.2 Planlagte tiltag

I EU-Kommissionens "Innovation Union Scoreboard 2013" er Danmark placeret på en 3. plads i oversigten over medlemsstaternes præstationer på innovationsområdet. Regeringen ønsker at fastholde et fortsat højt ambitionsniveau for investeringer i forskning og innovation. Forskningen skal afbureaukratiseres og forankres bredere i uddannelsesverdenen end hidtil.

Derudover vil regeringen sikre, at universiteterne og øvrige videninstitutioner øger den gensidige videnuudveksling med det omgivende samfund. En international evaluering af det danske forsknings- og innovationssystem foretaget af European Research Area Committee (ERAC) i 2012 konkluderer, at det danske system fungerer godt, men der er også flere forhold, som kan forbedres.

Regeringen har lanceret en national innovationsstrategi i december 2012, som skal sikre, at flere af Danmarks styrkepositioner inden for viden og erhvervsliv omsættes til ny vækst og jobskabelse, og de offentlige investeringer skal i højere grad bidrage til innovative løsninger på globale samfundsmæssige udfordringer. Innovationsstrategien indeholder 27 konkrete initiativer, jf. også boks 4.2.

Boks 4.2

Planlagte tiltag

- Det er regeringens mål, at flere af Danmarks styrkepositioner inden for viden og erhvervsliv omsættes til ny vækst og jobskabelse, og de offentlige investeringer skal i højere grad bidrage til innovative løsninger på globale samfundsmæssige udfordringer. Regeringen har derfor lanceret en national **innovationsstrategi**, med 27 konkrete initiativer, som bl.a. stiller skarpt på en styrket videnuudveksling mellem videninstitutioner og virksomheder. Et af initiativerne er udarbejdelse af et innovationskatalog (**INNO+**), der skal skabe et solidt, fagligt grundlag for at prioritere markante og mere fokuserede innovationssatsninger end hidtil. Andre initiativer er bl.a. **revision af rådsstrukturen**, etablering af **markedsmodningsfonden**, styrket vidensamarbejde og innovation gennem **anerkendelse** og attraktive **karriereveje** for forskere og undervisere, udbredelse af **praksiselementer** på alle uddannelsesniveauer for at understøtte innovation og igangsættelse af **samfundspartnerskaber** om innovation.
- Forskning, udvikling og innovation indgår som et tværgående element i regeringens arbejde med en offensiv erhvervs- og vækstpolitik. Som led i arbejdet har regeringen nedsat otte **vækstteams** inden for erhvervsområder, hvor danske virksomheder har særlige styrker og potentialer. Vækstteamene har til opgave at pege på konkrete forhold, som kan styrke vækstvilkårene på de udvalgte erhvervsområder fx inden for forskning, udvikling og innovation. På baggrund af anbefalinger fra de enkelte vækstteams udarbejder regeringen vækstplaner med henblik på at styrke blandt andet forsknings-, udviklings- og innovationsindsatsen for hvert erhvervsområde.

4.3 Det nationale mål for klima og energi

Danmark er omfattet af følgende EU-mål på klima- og energiområdet:

- 20 pct. reduktion i de ikke-kvoteomfattede udledninger af drivhusgasser i 2020 i forhold til niveauet i 2005.
- Øge andelen af vedvarende energikilder i det endelige energiforbrug til 30 pct. i 2020.
- Anvendelsen af vedvarende energi i transportsektoren skal være på 10 pct. i 2020.

Klimapolitiske mål

EU's stats- og regeringschefer bekræftede i oktober 2009, at de industrialiserede lande skal reducere deres drivhusgasudledninger med 80-95 pct. i 2050 i forhold til niveauet i 1990. Målet er endnu ikke præciseret, juridisk bindende eller fordelt mellem medlemslandene.

Som led i EU's mål i Klima- og Energipakken om en samlet drivhusgasreduktion på 20 pct. i 2020 i forhold til 1990 har Danmark påtaget sig at reducere de ikke-kvoteomfattede udledninger med 20 pct. i forhold til niveauet i 2005. Der er årlige reduktionsforpligtelser i perioden 2013-20, og der er mulighed for at overføre overopfyldelse til efterfølgende år. Den seneste fremskrivning tyder på, at målet opnås med initiativerne i den energipolitiske aftale af 22. marts 2012.

Energipolitiske mål

Danmark har i forbindelse med EU's Klima- og Energipakke fra 2008 påtaget sig at øge den andel af det endelige energiforbrug, der stammer fra vedvarende energikilder (VE) til 30 pct. i 2020. I 2005 var niveauet 17 pct. Med implementeringen af de aftalte initiativer i *energiaftalen af 22. marts 2012 (Energi aftale 2012-2020)* forventes målet opfyldt med en andel af VE i det endelige energiforbrug på godt 35 pct. i 2020.

Samtidig vil initiativerne i energiaftalen med de anvendte forudsætninger om økonomisk vækst, energiprisudvikling mv. medføre en absolut reduktion i bruttoenergiforbruget i 2020 på 12 pct. i forhold til 2006. I energiaftalen fra 2008 var målet en 4 pct. reduktion i 2020 i forhold til 2006.

Som en del af Klima- og Energipakken skal Danmark leve op til et krav om, at mindst 10 pct. af energiforbruget i transportsektoren skal dækkes af VE. Med implementeringen af de aftalte transportinitiativer i energiaftalen opfyldes dette mål.

4.3.1 Gennemførte tiltag

Med *Energi aftale 2012-2020* er en lang række initiativer besluttet for at understøtte og udbygge den danske position på klima- og energiområdet. Samtidigt tages vigtige skridt på vejen mod 100 pct. vedvarende energi i den danske energi- og transportsektor i 2050. De væsentligste initiativer fremgår af *boks 4.3*.

Energiaftalen er fuldt finansieret med bidrag fra forsyningssikkerhedsafgift, PSO (Public Service Obligation) og øgede nettariffer, der pålægges energiforbrugerne.

Boks 4.3**De væsentligste besluttede initiativer i *Energiaftale 2012-2020*****Et energieffektivt samfund med mindre energispild**

- Energiselskabernes forpligtelse til at sikre realisering af energibesparelser hos forbrugerne bl.a. ved hjælp af tilskud og rådgivning øges med 75 pct. i perioden 2013-14 og derefter med 100 pct. i perioden 2015-20 i forhold til indsatsen i 2010-12.
- Der udarbejdes en samlet strategi for energirenovering af den eksisterende bygningsmasse.

En grøn og bæredygtig energiforsyning baseret på vedvarende energi

- Yderligere 1000 MW havmøller frem mod 2020.
- Yderligere 500 MW kystnære havmøller frem mod 2020.
- Frem mod 2020 forventes opført nye landmøller med en samlet kapacitet på 1800 MW. I samme periode forventes nedtaget kapacitet på 1300 MW.
- Den eksisterende PSO-finansierede pulje til nye VE teknologier til elproduktion forlænges.
- Der afsættes 25 mio. kr. i 2014-15 til større anlæg og demonstration af bølgekraftprojekter.
- Skift fra kul til biomasse på de centrale kraftværker gøres mere attraktivt med en ændring af varmeforsyningsloven.
- Der er afsat 35 mio. kr. til at fremme nye VE-teknologier i fjernvarme. Det gælder f.eks. geotermi og store varmepumper.
- Den eksisterende støtte til biogas til kraftvarme øges.
- Andre muligheder for anvendelse af biogas – i naturgasnettet, i virksomheders proces eller i transportsektoren – gøres økonomisk attraktive med en række nye tilskud.
- Der udarbejdes en samlet strategi for etablering af smarte elnet i Danmark.

Mere vedvarende energi i bygninger

- Der indføres fra 2013 et stop for installering af olie- og naturgasfyr i nye bygninger.
- Fra 2016 er det ikke længere muligt at installere oliefyr i eksisterende bygninger i områder med fjernvarme eller naturgas som alternativ.
- For perioden 2012-15 er afsat en pulje på i alt 42 mio. kr. årligt til at understøtte omlægningen fra olie- og naturgasfyr i eksisterende bygninger til vedvarende energi.

Mere vedvarende energi i erhvervslivet

- Der gives anlægstilskud til at fremme energieffektiv anvendelse af vedvarende energi i virksomhedernes produktionsprocesser. Den samlede pulje til og med 2020 udgør 3,45 mia. kr.
- Der indføres et tilskud på 30 mio. kr. årligt 2013 -20 til at fastholde og fremme industriel kraftvarme i industri og gartnerier.

El og biomasse i transportsektoren

- Strategi for fremme af energieffektive køretøjer som hybrid plug-in, elbiler m.m., der udmønter en pulje på i alt 70 mio. kr. i årene 2013-15 til ladestandere til elbiler, brint samt infrastruktur til gas i tung transport.
- Der sikres iblanding af 10 pct. biobrændstoffer i 2020.
- Der afsættes 15 mio. kr. i 2013-15 til videreførelse af el-bilsforsøgsordningen.

4.3.2 Planlagte tiltag

I regeringsgrundlaget og i regeringens energiudspil *Vores energi* fra november 2011 præsenterede regeringen bl.a. sit nationale klimapolitiske mål om 40 pct. reduktion i de samlede udledninger af drivhusgasser i 2020 i forhold til 1990.

Med initiativerne i energiaftalen når Danmark en reduktion i udledningen af drivhusgasser på omkring 35 pct. i 2020 i forhold til 1990².

Regeringen vil i 2013 fremlægge en klimaplan, der peger frem mod målet på 40 pct. reduktion i 2020 i forhold til 1990.

4.4 Det nationale mål for uddannelse

Regeringen har tiltrådt de overordnede EU-mål på uddannelsesområdet i Europa 2020-strategien om at reducere uddannelsesfrafaldet til 10 pct. for de 18-24-årige samt øge den andel af de 30-34-årige, der har afsluttet en videregående eller tilsvarende uddannelse, til mindst 40 pct.

Danmark bidrager til opfyldelse af EU-målene gennem de nationale mål, som imidlertid opgøres efter andre metoder end EU-målene. De danske nationale mål er, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse i 2015, og at 60 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse i 2020, og mindst 25 pct. skal gennemføre en lang videregående uddannelse.

Det er et centralt mål for regeringen at højne kvaliteten i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser. Samtidig er det regeringens mål, at flere får en uddannelse, og at de danske unge kommer hurtigere igennem deres uddannelser. Dette vil bidrage til at øge udbuddet af veluddannet arbejdskraft samtidig med, at de gennemsnitlige uddannelsesomkostninger kan mindskes.

4.4.1 Gennemførte tiltag

Reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse

Der er i april indgået aftale om en reform, der målretter SU'en og bringer de unge hurtigere og bedre gennem uddannelsessystemet. Reformen styrker de offentlige finanser med 2,2 milliarder kroner i 2020 til anvendelse på initiativer, der skal få gang i væksten og jobskabelsen.

Inklusion i folkeskolen

Regeringen ønsker, at flest mulige børn skal have mulighed for at være en del af børnefællesskabet og klassefællesskabet ved at blive inkluderet i den almindelige folkeskole. Folkeetinget har derfor i april 2012 vedtaget nye regler, der skal sikre en bedre inklusion i folkeskolen. De nye regler betyder en ny afgrænsning af specialundervisningen, således at specialundervisning er forbeholdt elever med behov for mere omfattende støtte, det vil sige støtte i mere end ni ugentlige timer eller behov for specialklasse- eller skole.

² Heri er der ikke indregnet kulstofbalancer i jorde og skove. Desuden udestår endelig afklaring af en række forhold om basisåret og emissionsopgørelserne, hvor det bl.a. internationalt er besluttet at implementere en videnskabelig opdatering af retningslinjer for særlige dele af beregningsmetoderne, ligesom der kan være forhold om midlertidigt forekommende variationer i visse emissioner.

Aftale for finansloven for 2013

Regeringen har taget en række initiativer på uddannelsesområdet i forbindelse med *Aftale om finansloven for 2013*, der bidrager til at indfri målene for det danske uddannelsessystem, *jf. boks 4.4*.

Boks 4.4**Vedtagne og aftalte initiativer til fremme af uddannelse siden NRP2012**

- **Reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse** *jf. også afsnit 3.3*.
- **Inklusion i folkeskolen.** Folketinget har vedtaget regler, som sikrer en bedre inklusion i folkeskolen. Det indebærer bl.a. en anden afgrænsning af specialundervisningen. Målet er, at flest mulige børn skal være en del af børnefællesskabet og klassefællesskabet.
- **Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti.** Med *Aftale om finansloven for 2013* indgik regeringen en aftale om bedre erhvervsuddannelse og styrket uddannelsesgaranti. Aftalen indebærer en prioritering af statslige midler svarende til godt 3 mia. kr. i perioden 2013-16. Midlerne skal bl.a. anvendes til en styrket uddannelsesgaranti, herunder med virksomhedspraktik, og reduceret frafald og øget kvalitet i erhvervsuddannelserne. Aftalen omfatter iværksættelse af en række konkrete initiativer, *jf. afsnit 3.3*.
- **Fuld finansiering af udgifter til meroptag.** Der er i *Aftale om finansloven for 2013* afsat 2,9 mia. kr. til øget aktivitet og SU på de videregående uddannelser for at finansiere det rekordstore optag i 2012.
- **Taxameterforhøjelse af humaniora og samfundsvidenskab videreføres.** Med *Aftale om finansloven for 2013* videreføres taxameterforhøjelsen af humaniora og samfundsvidenskab med 250 mio. kr. årligt i 2013-15.
- **Løft af faciliteter og byggeri.** Som led i *Aftale om finansloven for 2013* afsættes 6,5 mia. kr. i 2012 og 2013 til et løft af faciliteterne og byggeri, som anvendes til forskning og undervisning på universiteterne.
- Der er vedtaget en reform af **læreruddannelsen**, som skal være med til at løfte folkeskolen.
- Indgåelse af treårige **udviklingskontrakter** med alle de videregående uddannelsesinstitutioner. De nye udviklingskontrakter indeholder konkrete og ambitiøse mål for antallet af undervisningstimer, mindre frafald, bedre sammenhæng i det videregående uddannelsessystem, mere innovation i uddannelserne, mere samarbejde med erhvervslivet, mindre forsinkelse for de studerende og højere beskæftigelsesfrekvens for de færdiguddannede.
- Nyt samlet **kvalitetssikringssystem** for de videregående uddannelser, som skal bidrage til at sikre eksisterende og nye uddannelsers kvalitet og relevans i samfundet. Samtidig skal systemet føre til markant mindre bureaukrati for uddannelsesinstitutionerne. Det nye akkrediteringssystem indebærer bl.a.:
 - Overgang fra akkreditering af hver enkelt uddannelse til samlet institutionsakkreditering
 - Prækvalifikation af nye uddannelser med fokus på relevans for samfundet
 - Mulighed for at udtage uddannelser med særlige kvalitetsmæssige udfordringer til en særlig gennemgang.

4.4.2 Planlagte tiltag

Regeringen har med regeringsgrundlaget sat et klart og målrettet fokus på at højne kvaliteten af ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser.

Det forventes, at regeringen i løbet af sommeren 2013 vil komme med et udspil på erhvervsuddannelsesområdet som opfølgning på det regeringsnedsatte erhvervsuddannelsesudvalg *jf. afsnit 3.3*. Regeringen har desuden lanceret sit udspil til en reform af folkeskolen, der skal styrke kvaliteten i folkeskolen.

Der er på nuværende tidspunkt igangsat arbejder med henblik på at videreudvikle og forbedre uddannelsessystemet på flere niveauer, *jf. boks 4.5*.

Boks 4.5**Planlagte initiativer til fremme af uddannelse****Grundskole og dagtilbud**

- Regeringen fremlagde i december 2012 sit udspil til **en reform af folkeskolen "Gør en god skole bedre – et fagligt løft af folkeskolen"**. Regeringen ønsker, at alle elever skal have en sammenhængende og aktiv skoledag. Målet er at sikre et fagligt løft af folkeskolen, så alle elever bliver dygtigere, og betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater mindskes. Det er målet, at reformen skal have virkning fra skoleåret 2014, *jf. afsnit 3.3*.
- **Udviklingsprogram - Fremtidens Dagtilbud**: Regeringen har igangsat et udviklingsprogram på dagtilbudsområdet, hvor målet er at **styrke alle 0-5-årige børns trivsel og læring**, og hvor betydningen af social arv skal mindskes i forhold til børns læring og trivsel. Udviklingsprogrammets fokus skal give viden om effekten på børns læring og trivsel og kan derved også medvirke til at styrke fagligheden i folkeskolen.

Ungdoms- og erhvervsuddannelser

- **Serviceeftersyn af de gymnasiale uddannelser**. Der gennemføres et serviceeftersyn af de gymnasiale uddannelsers indhold og rammer. En del af serviceeftersynet udmøntes som en udviklingsplan, som er et forsøgs- og udviklingsarbejde, hvor skolerne får mulighed for at udvikle og afprøve nye undervisnings- og arbejdsformer.
- **Fleksuddannelse**. Til unge, der ikke har forudsætninger for at gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse, ønsker regeringen at oprette en fleksuddannelse. Uddannelsens hovedformål er at forberede eleverne bedst muligt til at kunne varetage lønnet beskæftigelse.
- **Bedre erhvervsuddannelser**. I forlængelse af Erhvervsuddannelsesudvalgets anbefalinger vil regeringen i 2013 fremlægge et **udspil til en reform af erhvervsuddannelserne**, der skal bidrage til, at flere vælger en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, og at flere gennemfører en påbegyndt erhvervsuddannelse.
- **Bedre og mere voksen- og efteruddannelse**. Regeringen afsætter i sit udspil Vækstplan DK en pulje på 1 mia. kr. i perioden 2014-17 til et **markant kompetenceløft af arbejdsstyrken**, som bl.a. skal understøtte, at produktionsvirksomheder og arbejdspladser kan fastholdes i Danmark.

Videregående uddannelser mv.

- **Innovationsstrategi**, *jf. afsnit 4.2*. Strategiens tre fokusområder er, at uddannelsesindsatsen skal styrke innovationskapaciteten. Andelen af højtuddannede i den private sektor skal øges, så Danmarks placering bliver blandt de fem højeste i 2020 for europæiske OECD-lande. Det indebærer bl.a. en kulturændring, så evnen til at være innovativ bliver et grundelement i alle danske uddannelser fra folkeskole til ph.d. Det skal bl.a. understøttes af bedre karriereveje for forskere og undervisere, udbredelse af praksiselementer på alle uddannelser og en række øvrige initiativer rettet mod hele uddannelsessystemet.
- **Reform af pædagoguddannelsen**. Kvaliteten på pædagoguddannelsen skal styrkes, så uddannelsen står mål med de krav og udfordringer, som pædagogerne møder i børnehaver, skoler, fritidsordninger og de mange andre arbejdspladser, hvor de er tilknyttet som en vigtig del af personalet. Regeringen kommer med udspil i foråret 2013.

4.5 Det nationale mål for social inklusion

Målet for den danske regering i Europa 2020-strategien er at reducere antallet af personer i husstande med lav beskæftigelse med 22.000 personer frem mod 2020. Dette mål videreføres. Antallet af personer i husstande med lav beskæftigelse er steget fra 347.000 til 480.000 fra 2008 til 2011, herunder som følge af den økonomiske krise. Når borgere mister beskæfti-

gelsen eller aldrig opnår fodfæste på arbejdsmarkedet, har det store konsekvenser, både for den enkelte og for hele samfundet.

Den danske regering lægger vægt på, at Danmark skal være et samfund med begrænset ulighed, og hvor alle reelt har lige muligheder. Regeringen vil reducere fattigdom og give udsatte børn og unge en særlig prioritet. Sociale, økonomiske og sundhedsmæssige begrænsninger overføres fra generation til generation. Derfor prioriterer regeringen indsatser, hvis formål det er at skabe lige muligheder for alle. Tiltag med henblik på forebyggelse af sociale problemer er i denne forbindelse et vigtigt redskab, især over for udsatte børn og unge.

Regeringen har nedsat et ekspertudvalg, som skal belyse metoder til at opgøre fattigdom og udarbejde forslag til en mulig dansk fattigdomsgrænse. Udvalget vil i april 2013 fremlægge sin rapport, og regeringen vil herefter tage stilling til anbefalingerne.

4.5.1 Gennemførte tiltag

Regeringen har i 2012 iværksat flere foranstaltninger for at understøtte social inklusion, jf. boks 4.6. Regeringen har blandt andet gennemført reformer, der skal skabe mulighed for at flere kan have et aktivt liv som selvforsørgende og deltagende i samfundet. Endvidere er der gennem finansloven og satspuljen for 2013 etableret en række initiativer, som har til formål at sikre bedre inklusion og støtte for nogle af de mest udsatte grupper i samfundet, både blandt børn og blandt voksne. Initiativerne supplerer regeringens indsats i 2011, hvor blandt andet en række lave overførselsydelse blev afskaffet.

Boks 4.6**Vedtagne initiativer for at understøtte social inklusion siden NRP2012**

- **Førtidspension- og fleksjobreform (2012).** Reformen, der trådte i kraft 1. januar 2013, skal sikre, at der fremover er større fokus på den enkeltes ressourcer og på udvikling af dennes arbejdsevne. Med reformen etableres ressourceforløb og rehabiliteringsteams i alle kommuner som led i en ny forebyggende indsats over for personer, der risikerer at ende på førtidspension. Målet er, at mange flere får hjælp til at få et aktivt liv i stedet for at leve på passiv forsørgelse.
- **Kontanthjælpsreform (2013).** Regeringen har i april 2013 indgået en aftale om reform af kontanthjælpssystemet. Aftalen indebærer blandt andet krav om påbegyndelse af uddannelse, opkvalificerende uddannelsestilbud, jobhjelpe og intensiveret indsats over for læse- og skrivesvage unge med henblik på at reducere ledigheden blandt unge.
- **Aftale om udmøntning af satspuljen for 2013 (2012).** Aftalen indebærer, at der i perioden 2013-16 afsættes ca. 360 mio. kr. til udsatte børn og unge, heraf 268 mio. kr. til en samlet indsats med det formål at sikre en massiv, tidlig og forebyggende indsats over for børn for at beskytte dem mod overgreb og misrøgt. Der afsættes også 60 mio. kr. til rådgivningsteams for inklusion i dagtilbud og skoler. Der afsættes 51 mio. kr. til udsatte voksne, som blandt andet omfatter en strategi for udsatte grønlændere og deres børn samt en styrkelse af værestedernes rolle i den sociale indsats. Endelig afsættes der 50 mio. kr. til en helhedsorienteret boligsocial indsats.
- **Styrket integrationsindsats (2012).** Heri indgår en forbedret modtagelse af nyankomne udlændinge, der tager hensyn til den samlede families situation. Samtidigt lanceres et nationalt integrationsbarometer med klare mål for integrationen med det formål at fremme flygtninge og indvandreres sociale inklusion, herunder vedrørende emner som beskæftigelse, uddannelse, forsørgelse og medborger-skab.
- **Initiativer i Finanslov 2013 rettet mod social inklusion.** Med aftalen er der vedtaget en række initiativer, som retter sig mod samfundets svageste grupper. Der er indført ret til dækning af udgifter til tandbehandling for personer, som modtager de laveste ydelser. Der er endvidere blevet bedre handlemuligheder for kommunerne i forhold til udsættelsestruede lejere.
- **Stofmisbrugsbehandlingen forbedres (2012).** Med denne plan forbedres kvaliteten af den sociale stofmisbrugsbehandling ved blandt andet at sikre anvendelsen af viden og metoder med dokumenteret effekt i behandlingsindsatsen. Udmøntningen af stofmisbrugspakken er sat i gang i 2013.

4.5.2 Planlagte tiltag

Det er fortsat en udfordring, at for mange borgere er på passiv forsørgelse. Regeringen vil derfor iværksætte flere tiltag, herunder særligt tiltag rettet mod unge, som skal i uddannelse eller beskæftigelse.

I den forbindelse vil regeringen fortsætte sit arbejde med at reformere de sociale ydelser med henblik på social inklusion. Regeringen vil afskaffe varighedsbegrænsningen på sygedagpenge med henblik på, at ingen sygemeldte skal risikere at stå helt uden forsørgelse, kombineret med, at kvaliteten og tempoet for indsatsen for de sygemeldte forbedres.

5. Danske indmeldinger under konkurrenceevnepagten

Danmark deltager i konkurrenceevnepagten sammen med alle euro-lande og en række lande, der står uden for euro-samarbejdet. De deltagende lande har forpligtet sig til at arbejde for følgende fire mål: at fremme konkurrenceevnen, at fremme beskæftigelsen, at sikre finanspolitisk holdbarhed og at sikre finansiell stabilitet. De enkelte lande vælger selv hvilke konkrete initiativer, der skal tages for at opnå målsætningerne.

Tabel 5.1
Danske indmeldinger under konkurrenceevnepagten

Mål under konkurrenceevnepagten

At styrke arbejdsudbuddet beskæftigelsen og de offentlige finanser	• Skattereform • Reform af førtidspension og fleksjob • Reform af SU og kontanthjælp • <i>Vækstplan DK</i> initiativer rettet mod privat jobskabelse frem mod 2020 (150.000 private job, herunder via konjunkturgenopretning)
At styrke den offentlige udgiftsstyring	• Budgetlov og fastlæggelse af udgiftslofter for 2014-17 • <i>Vækstplan DK</i>, herunder initiativer rettet mod videreudvikling og modernisering af den offentlige sektor, svarende til at frigøre 12 mia. kr. frem mod 2020
At styrke konkurrence og produktivitet	• Udspillet <i>Styrket konkurrence til gavn for Danmark</i> • Produktivitetskommission og vækstteams • <i>Vækstplan DK</i> initiativer rettet mod fremme af produktiviteten svarende til 20 mia. kr. i 2020, herunder nedsættelse af selskabsskat til 22 pct.
At styrke den finansielle stabilitet	• Initiativer vedrørende velfungerende realkredit, herunder brancheinitiativer • SIFI-udvalgets anbefalinger om udpegning og krav til systemisk vigtige kreditinstitutter.

I Danmark er der i det seneste år gennemført en række reformer, der styrker arbejdsudbuddet og beskæftigelsen. Den offentlige udgiftsstyring er blevet styrket, og der er gennemført

initiativer, der er med til at fremme konkurrence og finansiell stabilitet. Der er således taget væsentlige initiativer på de fire områder under konkurrenceevnepagten.

Danske indmeldinger under konkurrenceevnepagten

I henhold til konkurrenceevnepagten fra foråret 2011 forpligter de deltagende lande sig til at træffe foranstaltninger for at arbejde hen mod følgende overordnede mål; fremme konkurrenceevnen, fremme beskæftigelsen, bidrage yderligere til holdbare offentlige finanser og styrke den finansielle stabilitet.

Styrkelse af arbejdsudbud, beskæftigelse og de offentlige finanser

Med *skattereformen fra juni 2012* blev skatten på arbejdsindkomst lempet, så det bedre kan betale sig at arbejde. Reformen skønnes på lang sigt at kunne øge beskæftigelsen med ca. 16.000 personer. *Reformen af førtidspension og fleksjobordningen fra maj 2012* sigter mod at fastholde flest muligt på arbejdsmarkedet - helst i udstøttet beskæftigelse. Med reformen vil der være større fokus på den enkeltes ressourcer og at udvikle dennes arbejdsevne. Den fuldt indfasede reform vurderes at kunne øge beskæftigelsen med ca. 12.000 personer. Derudover bidrager allerede gennemførte reformer - især tilbagetrækningsaftalen og dagpenge-reformen i genopretningsaftalen - til et væsentligt løft af arbejdsudbuddet frem mod 2020.

I april 2013 er der indgået aftale om reform af *kontanthjælps- og SU-systemet*. Centralt i reformen er, at kontanthjælpen bliver afskaffet for alle unge under 30 år uden uddannelse og erstattet af uddannelseshjælp, der ligger på niveau med SU'en. Unge, der ikke umiddelbart kan gå i gang med en uddannelse, vil kunne få et aktivitetstillæg, så de får samme ydelse som hidtil. Samtidig er SU-systemet blevet mere målrettet og vil bringe de unge hurtigere og bedre gennem uddannelsessystemet.

Med reformerne er der taget væsentlige initiativer til at øge arbejdsudbuddet og beskæftigelsen. Regeringens sigtepunkt er, at der gennem reformer skabes 150.000 nye job i den private sektor frem mod 2020 i takt med, at konjunkturerne bliver forbedret. Det skal bidrage til en gennemsnitlig økonomisk vækst på ca. 2 pct. årligt frem mod 2020.

Styrkelse af den offentlige udgiftsstyring

Regeringen fører en ansvarlig økonomisk politik, der overholder de sigtepunkter og mål for den offentlige økonomi, som følger af EU-henstillingen og Budgetloven. Det er med til at fastholde tilliden til dansk økonomi, bidrage til et fortsat lavt renteniveau og er med til at understøtte en stabil økonomisk udvikling.

Budgetloven fastlægger rammerne for et udgiftsstyringssystem for den offentlige sektor, og regeringen vil fremsætte lovforslag om bindende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for perioden 2014 til 2017 i foråret 2013. Loven skal bidrage til, at de offentlige udgifter udvikler sig i overensstemmelse med målsætningerne og prioriteringerne i den mellemfristede 2020-fremskrivning, og det strukturelle offentlige underskud må som udgangspunkt ikke overstige ½ pct. af BNP, hvilket flugter med kravene i finanspagten.

Regeringen vil sikre en fortsat, balanceret vækst i det offentlige forbrug og holdbare offentlige finanser. Med *Vækstplan DK* planlægger regeringen samlet set at lade det offentlige forbrug vokse med i alt ca. 26½ mia. kr. i perioden 2013-20. Samtidig vil regeringen intensivere ar-

bejdet med at modernisere den offentlige sektor. En velfungerende offentlig sektor er ikke kun fundamentet for et samfund med gode muligheder for alle, men også for vækst og beskæftigelse i den private sektor. Gennem modernisering af den offentlige sektor vil regeringen frigøre 12 mia. kr. frem mod 2020 til målrettede forbedringer af den offentlige service.

Styrket konkurrence og produktivitet

Danmark er gennem en del år rykket ned ad listen over verdens rigeste lande. Det skyldes først og fremmest en svag udvikling i produktiviteten. Regeringen har nedsat en *produktivitetskommission*, som skal kortlægge årsagerne til den relativt lave danske produktivitetsvækst siden midten af 1990'erne. Kommissionens anbefalinger vil være en del af grundlaget for regeringens kommende tiltag for at hæve produktivitetsvæksten fremadrettet.

Regeringen har endvidere nedsat otte *vækstteams*, som i tæt dialog med erhvervslivet foretager et eftersyn af vækstvilkårene på større, internationalt orienterede erhvervsområder, hvor danske virksomheder har styrker og potentialer. Formålet er at pege på konkrete tiltag, som kan forbedre virksomhedernes produktivitet og udviklingsmuligheder.

Regeringen har fremlagt et *konkurrencepolitisk udspil* i oktober 2012, der skal styrke konkurrencen – særligt i de hjemmemarkedsorienterede erhverv. Regeringen har stor fokus på at styrke det langsigtede vækstpotentiale gennem øget konkurrence.

Regeringen har med *Vækstplan DK* opstillet et vækstmål på 40 mia. kr. Med det ny vækstmål sigter regeringen på at gennemføre reformer og initiativer, som løfter væksten i dansk økonomi med ekstra 40 mia. kr. (målt ved BNP) frem mod 2020. Det svarer til, at BNP-væksten skal forøges med i gennemsnit $\frac{1}{3}$ pct. årligt i perioden 2014-20, så den samlede vækst bliver mindst 2 pct. om året i gennemsnit. Halvdelen af dette vækstmål skal indfris gennem tiltag, som forbedrer erhvervslivets rammevilkår og styrker produktiviteten – herunder blandt andet en reduktion af selskabsbeskatningen. Den anden halvdel af vækstmålet skal indfries ved at videreføre og udbygge initiativer til at øge befolkningens uddannelsesniveau og beskæftigelse.

Finansiell stabilitet

Regeringen nedsatte i 2012 et udvalg om systemisk vigtige finansielle institutter i Danmark, som fik til opgave at se nærmere på, hvilke kriterier der skal gælde for at blive udpeget som *systemisk vigtigt finansielt institut (SIFI)* i Danmark, hvilke ekstra krav, de skal pålægges (herunder hvordan internationale krav til SIFler skal gennemføres i Danmark), samt hvordan SIFler, der måtte komme i vanskeligheder, skal håndteres. Udvalgets rapport blev offentliggjort i marts 2013. Der forventes indledt politiske forhandlinger om SIFI-regulering i løbet af foråret 2013.

Husholdningernes gæld og sammensætningen heraf vurderes ikke at udgøre en trussel for den finansielle stabilitet, jf. afsnit 3.5. For at øge stabiliteten på boligmarkedet har regeringen med virkning fra maj 2013 med *god-skik bekendtgørelsen* indført regler om, at penge- og realkreditinstitutter kun kan tilbyde realkreditlån med variabel rente og/eller afdragsfrihed til huskøbere, som ville kunne finansiere deres bolig med et fastforrentet lån med afdrag.

Samtidig har regeringen nedsat en arbejdsgruppe vedrørende danske realkreditinstitutioners *behov for at stille supplerende sikkerhed* ved ejendomsprisfald. Udvalget ventes at kunne af-rapportere i efteråret 2013.

Den finansielle sektor har desuden selv gennemført initiativer, der understøtter den finansielle stabilitet. Der er gennemført en spredning af *refinansieringsauktioner* på rentetilpasnings-lån, der tidligere var koncentreret i december. For det andet er der i dele af den finansielle sektor gennemført såkaldt *tolags-belåning*, hvor de yderste 20 procentpoint af realkreditbelåningen ikke kan belånes med variabelt forrentede lån med en rentetilpasningsperiode på un-der fem år. Samtidig kan der ikke vælges afdragsfrihed på den yderste del af realkreditlånet.

6. Institutionelle spørgsmål og interessentinddragelse

Gennem *Kontaktudvalget for Europa 2020-strategien* holdes regionale og lokale myndigheder samt en bred vifte af interesseorganisationer tæt og løbende orienteret om den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden, jf. boks 6.1, og forløbet af det europæiske semester samt inddrages i udarbejdelsen af det nationale reformprogram.

Kontaktudvalget for Europa 2020-strategien blev nedsat allerede i 2001 i forbindelse med vedtagelsen af Lissabon-strategien med sigte på at skabe en tæt dialog mellem relevante ministerier, regionale og lokale myndigheder samt interesseorganisationer vedrørende EU's samlede vækst- og beskæftigelsesdagsorden. Kontaktudvalget består af omkring 30 organisationer, som repræsenterer mange forskellige interesser. Kontaktudvalget blev i 2010 udvidet med flere organisationer inden for det sociale område som følge af Europa 2020-strategiens øgede fokus på den sociale dimension.

Kontaktudvalget sikrer en national forankring af Europa 2020-strategien og giver medlemmerne mulighed for at give udtryk for deres synspunkter over for repræsentanter for ministerier/regeringen, ligesom det styrker regeringens beslutningsgrundlag for det nationale arbejde med Europa 2020-strategien og den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden. Kontaktudvalget træder ikke i stedet for de forskellige EU-specialudvalg inden for rammerne af den danske EU-beslutningsprocedure, men fungerer som et parallelt hørings- og konsultationsled på vækst- og beskæftigelsesområdet.

I løbet af det europæiske semester holdes kontaktudvalget, blandt andet gennem regelmæssige møder, tæt informeret om forløbet af det europæiske semester, den aktuelle europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden samt udarbejdelsen af det nationale reformprogram. I andet halvår afholdes tema-møder med fokus på elementer af vækst- og beskæftigelsesdagsordenen, f.eks. blev der i oktober 2012 afholdt et møde med fokus på job- og vækstska-belse i EU. Europaministeren leder flere af møderne i kontaktudvalget.

I forbindelse med det europæiske semester 2013 mødtes kontaktudvalget forud for Det Europæiske Råds møde i marts. Udkastet til Danmarks Nationale Reformprogram 2013 blev sendt i høring i kontaktudvalget medio marts og efterfølgende drøftet på et møde i udvalget, ligesom udvalgsmedlemmerne efterfølgende havde mulighed for at komme med skriftlige bemærkninger. Udvalgets bemærkninger er så vidt muligt søgt afspejlet og indarbejdet i det nationale reformprogram. Der vil endvidere blive afholdt møde i kontaktudvalget primo juni med henblik på at drøfte Kommissionens anbefalinger til Danmark.

Som led i den danske EU-beslutningsprocedure inddrages *Folketinget* løbende i drøftelserne af den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden, når Europa 2020-strategien og det europæiske semester er på dagsordenen i de enkelte EU-rådsformationer samt i Det Europæiske Råd.

I den forbindelse har Folketinget haft mulighed for at drøfte de anbefalinger, der blev afgivet til Danmark i forbindelse med det europæiske semester i 2012. Danmarks Nationale Reformprogram 2013 er ligeledes fremsendt til en række udvalg i Folketinget forud for afleveringen til Kommissionen.

Boks 6.1**Udmøntning af vækst- og beskæftigelsesdagsorden**

Lokale og regionale myndigheder samt interesseorganisationer, herunder arbejdsmarkedets parter er vigtige partnere for udmøntningen af vækst- og beskæftigelsesdagsordenen i Danmark, fx har regionale vækstfora ansvaret for den regionale indsats for vækst- og erhvervsudvikling. Hvert år indgår regeringen og de regionale vækstfora aftaler om vækstpartnerskaber, som medvirker til at sikre en stærk og koordineret sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats for vækst- og erhvervsudvikling. Danmark har en lang tradition for en tæt inddragelse af lokale og regionale myndigheder samt organisationer i den europæiske vækst- og beskæftigelsesdagsorden.

Det nationale reformprogram

Danmark 2013

2012/2013 : 27

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Henvendelse om udgivelsen kan i øvrigt ske til
Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

E-mail: oim@oim.dk
Tlf. : 72 28 24 00

Elektronisk publikation
978-87-92985-38-5

Design af omslag
e-Types & India

Web
Publikationen kan hentes på
www.oim.dk